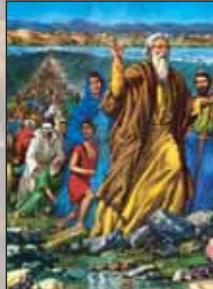

slovo

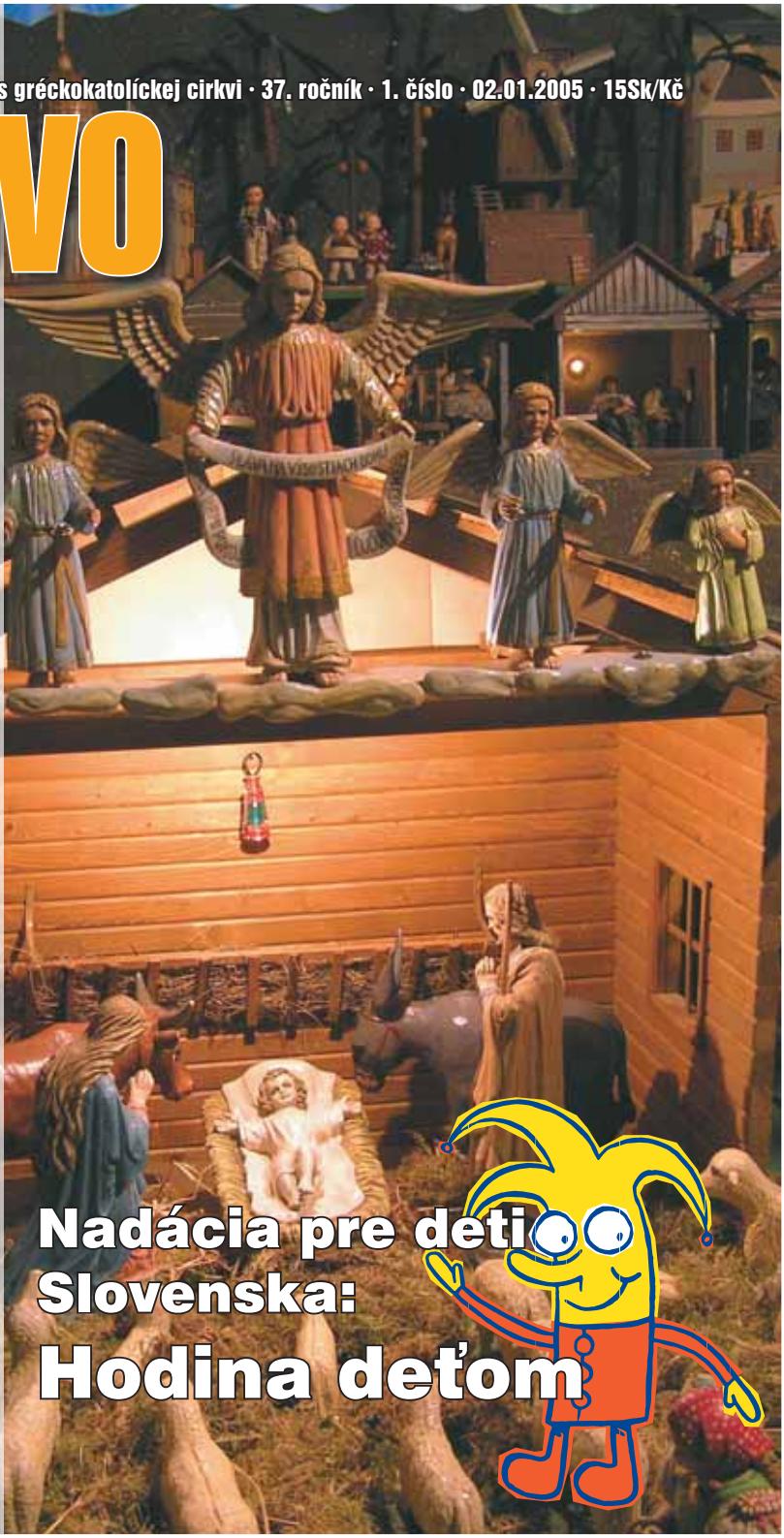
Biblia pre všetkých: Exodus - východ

Skutočný príbeh:
Obrátenie moslimky

Nové študijné odbohy na GBF PU.

**Nadácia pre deti
Slovenska:
Hodina detom**

Mgr. Juraj Gradoš
šéfredaktor

ÚVODNÍK

Uplynulo päť rokov, odkedy Slovo prvékrát po mnohých rokoch zmenilo svojho vydavateľa. Od jeho počiatku ho stále zastrešoval Spolok sväteho Vojtecha, ale od 1. januára 2000 sa vydavateľstvo Slova stalo

Náboženské vydavateľstvo Petra. História sa opakuje. Toto číslo, ktoré sa vám dostáva do rúk, bolo vydané už novým vydavateľským subjektom, ktorý založil Gréckokatolícke biskupstvo v Prešove. Ide o neziskovú organizáciu Petra. Dovolte mi, aby som sa poohľadol dozadu a zhodnotil uplynulých päť rokov.

Ked sme za dramatických okolností preberali v jeseni 1999 časopis pod vlastnú réziu, tak nám mnohí predpovedali blízky koniec. Aj my sami sme sa báli. Ale vďaka skúsenostiam otca Františka Dancáka a novodobým poznatkom, ktoré priniesli ostatní členovia redakčného kolektívov, Slovo vykročilo na novú cestu. Nebola to cesta fahká. Mnohokrát sme veľmi netradičným spôsobom hľadali spoločnú viziú. Ale konečná podoba Slova sa neustále zlepšovala.

Ako najväčší úspech možno hodnotiť obnovu stabilizáciu časopisu. To, čo sa predchádzajúcim redakcii nepodarilo pre množstvo problémov sme si dali ako hlavný cieľ. Nebol to cieľ malý a ľahko dosiahnutelný, ale veľmi dôležitý na ceste stabilizácie a neustálneho zlepšovania kvality. Prvotné zníženie nákladu o tretinu kvôli rôznym okolnostiam nás veľmi zabolelo. Predznamenávalo to problémy, s ktorými sa stretávame dodnes. Tento rok náklad časopisu nedosahuje ani polovicu počtu výtlačkov z roku 1999. Je samozrejmé, že sa pod túto nelichotivú bilanciu podpísalo nieštandardné "utahovanie opaskov", ktoré si vyzývalo a neustále žiada obete zvlášť tu u nás, na východe Slovenska.

Druhý cieľ, ktorý sme si na začiatku vytýčili, bola presnosť vychádzania časopisu. Aj to sa nám podarilo dosiahnuť, či už išlo o dvojtýždenník, alebo mesačník. Každá z týchto možností má svoje výhody i nevýhody. Z rozhodnutia prešovského vladu Jána Babáka, SJ, Slovo vychádza od minulého roka znova ako dvojtýždenník. Ak mám byť úprimny, v zmenšenej redakcii sme sa toho báli. Ale vďaka túžbe žíp s Cirkvou a nasledovať Krista sa táto úloha stala zvládnuteľnou, ak jeds s mnohými problemami a prekážkami. Chcem sa znova ospravedlniť za všetkých, ktorí za uplynulých päť rokov akýmkolvek spôsobom zapričinili meškanie vásšho časopisu. Je mi to naozaj ľuto a môžem zodpovedne vyhlásiť, že redakcia urobila maximum pre včasné doručenie časopisov vám domov.

Tretí a štvrtý cieľ sa nám nedarí naplňať. Ide o vytvorenie dostatočného archívu fotografií a článkov a stabilizáciu nákladu časopisu. Tieto úlohy však môžeme splniť s vašou pomocou. Ak máte doma v svojich fotoalbumoch nepotrebné fotografie s náboženskou tematikou alebo z obyčajného

každodenneho života, môžete nám ich zaslať spolu s menom autora, ak si ho ešte pamäťate. Takýmto spôsobom bude tento časopis názajú vás a stane sa kúscom vašho fotoalbumu, ktorý si budú prehliadať tíscíky čitateľov. To isté plati aj o duchovných článkoch, svedectvách a príbehoch. Stačí to napiisať tak, ako to cítite a my svedectva a príbehy pretvoríme tak, aby nikt nespoznal mená a miesta. Tako upravené okamihu vašich životov sa stanú svetlom na ceste za Kristom pre iných.

Náš štvrtý cieľ je veľmi dôležitý a dnes sa skôr mení z úlohy stabilizovať na úlohu pozdvihnuť. Ak sa trend poklesu nákladu nezmení na jeho vzrast, Slovo má pred sebou už len niekoľko rokov života, či skôr živorenia. Vy, ktorí ho odoberáte, maté v rukách jeho osud. Hovorte o Slove, vyzývajte ostatných, aby si ho predplatili. Je množstvo spôsobov, ako môžete prispieť k záchrane Slova. Môžete ho objednať deňom ako darček pod stroček alebo k výročiu, či významnej udalosti. Môžete prevedieť susedku či priateľa, aby si ho predplatili. Je to naozaj jednoduché. Stačí zaslať sumu 390 Sk na celý rok alebo 195 na polrok na adresu redakcie SLOVO, Hlavná 1, 080 01 Prešov poštovou poukážkou typu C alebo poštovým poukazom H. Povzbudte svojho kriaža, aby ostatným veriacim hovoril o Slove v nedelňach prihovoroch a bol jeho šíritelom. Zánik Slova bude totiž zánikom jednej z foriem pastoracie a evanjelizácie. A opvlný aj jeho život i život celej farnosti.

Na záver sa chcem podakovať všetkým, ktorí svoju usilovnou prácou prispeli k doterajšej činnosti tohto časopisu celej Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku. Moja vďaka patrí predovšetkým môjmu predchadzovi o. Františkovi Dancákovi, ktorý je nadľah jednou zo opôr redakcie. Chcem sa podakovať aj domänskym redaktorkám, ktorých rodinné povinnosti manželiek a matiek vziaľili od aktívnej účasti na práci redakcie. Ide o Katarínu Čintálovú, rod. Rabikovú a Annu Porhincákovú, rod. Ondovčíkovú. Obidve neoceniteľnym spôsobom formovali Slovo a obetovali prácu aj mimo pracovného času pomáhalu budovať tento časopis. Chcem podakovať aj ďalším: o. Marekovi Pribilovi, ktorý pomáhal rozbiehať tento časopis, Gabriellovi Palovi a Jánovi Jaláčovi za ich prínos pri tvorbe grafického dizajnu a softvérového záberu redakcie. Moja vďaka patrí všetkym jazykovým redaktorkám časopisu, ktoré bud nezistne, alebo za naozaj malý príspevok pomohli a pomáhajú zvyšovať aj jazykový uroveň časopisu. Ďakujem všetkým doterajším pracovníčkam Vydavateľstva Petra, ktoré ež z postu, z miesta predavačiek v predajni Petra ekonomie vydavateľstva priložili v čase potreby ruku k práci v Slove.

Ďakujem všetkým a verím, že Pán nielen zachová Slovo, ale odvdačí sa každému za jeho horlivosť a pomoc pri jeho budovaní.

S úctou a vďakou
za pomoc
a modlitby

vyberáme z obsahu

Správy z kresťanského sveta	3
Správy z domova	4-7
Predstavujeme Nadáciu pre deti	8-9
Učenie 12 apoštolov	9
Projekt Hodina deťom	10-11
Bude ako nebolo...	12
Exodus - východ	13
6. január - sviatok Bohozavenia	14
Obrátenie moslimov	15
Nové študijné odbory na GBF PU	16
Miš-Maš	17
Liturgický kalendár - Január 2005	19
XIII. medzinárodný festival	20

slovo

časopis gréckokatolíckej cirkvi

■ Vydáva Gréckokatolícke biskupstvo a Petra, n.o. ■ Kirkevné schválenie: GBU Prešov, č.j. 3317/99. ■ Šéfredaktor: Mgr. Juraj Gradoš ■ Cenzor: Anton Možiš ■ Redaktori: ThLic. Peter Laca, Mgr. Marek Valenčík ■ Jazyková úprava: PhDr. Adriana Matoláková, Mgr. Emilia Bakajsová ■ Adresá redakcie: SLOVO, Hlavná 1, P. O. Box 204, 080 01 Prešov, tel.: 051-7562 668, fax: 051-7562 667, e-mail: slovogr@greckokat.sk, web stránka: <http://petra.grkatpo.sk/> ■ Tlač a distribúcia: Vydavateľstvo Michala Vaška Prešov ■ Celoročné predplatné: Slovensko: 390 Sk; *Okolité štaty:* 390 Sk + poštovné 870 Sk; (39 €); Ostatná Európa: 390 Sk + poštovné 1050 Sk (44 €); Zámorie: 390 Sk + poštovné 1640 Sk (79 \$); číslo účtu: 262 872 8493/7500, SWIFT Kód: TATR SK BX, var. symbol: 2005 ■ Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspievkov. Nevyužívané rukopisy a fotografie nevracame. Neoznačené snímky pochádzajú od autora článku. ■ ISSN 1335-7492

Snímka z titulnej strany: Hlavná snímka: Prešovský betlehém (J. Gradoš). Ďalšie snímky: Prechod cez Červené more (archív); Moslimka (internet); Budova GBF (J. Gradoš).

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY

Január 2005

- Aby všetci, ktorí pracujú na Strednom východe, zintenzívili svoje tisície o mier.
- Aby v misijných krajinách vyrástli svätí a sťaženci apoštola, zapálení hľasom Kristovo evanjelia na každému človeku.
- Pre telo potrebujeme telesný pokrm. Pre dušu zas duchovný pokrm. Na prvom mieste ako duchovný pokrm požívame živé telo a živú krv Ježiša Krista. Pane, posilni nám vieru v prítomnosť Krista v Eucharistii.

Radostná viera robí radostným všetkho – každý nás krok a každý naše slovo. Evanđelium sa šíri potom cez nás ako radostná zvest, ako šťastie, s ktorým sa treba čím prí a čím viac deliť. / Ján Chryzostom Korec

SLÁVNOSTNÁ LITURGIA V SANTA MARIA IN COSMEDIN

V nedeľu 14. novembra slávili v Chráme S. Maria in Cosmedin v Ríme archijerejskú svätú liturgiu gréckokatolícky antiochijský patriarcha Gregor III. Laham. Patriarchálna liturgia bola súčasťou osláv 40. výročia schválenia dekrétov II. vatikánskeho snemu Unitatis Redintegratio (O ekumenizme) a Orientalium Ecclesiarum (O východných katolíckych cirkvách). Koncelebrovali viačierci biskupi a kňazi Melchitskej i Italo-Albánskej katolíckej cirkvi byzantského obradu. Liturgia svätého Jána Zlatoušteho bola v gréckom, taliaskom a arabskom jazyku. Prítomný bol aj emeritný patriarcha Ignác Moussa I. Daoud, prefekt Kongregácie pre východné cirkvi. Patriarcha Gregor vo svojej viačajzajčnej homilii zdôraznil význam týchto dokumentov pre východné

katolícke cirkvi a osobite pre Melchitskú gréckokatolícku cirkvę. „Naším posláním je byť stopercentne východní, a zároveň stopercentne katolícki, musíme byť stopercentne pravoslávni, a zároveň stopercentne v spoločenstve s rímskou Cirkvou. To je naše miesto v ekumenickom úsilí.“ Okrem potreby vernosti svojej tradícií poukázal patriarcha Gregor aj na súčasné problémy východných cirkví – naďalej ustanovenie nepokoje na Blízkom Východe a vojne v Iraku, a tiež zodpovednosť kresťanského svedectva v prevažne moslimskom svete. Súčasťou slávnosti bolo aj povýšenie miestneho gréckokatolíckeho farára o. Atanasia do hodnosti archimandrita s odovzdaním zlatého kríza a kamilavky.

Andrej Škoviera

ODOVZDANIE RELIKVIÍ SVÄTÝCH Patriarchov GREGORA NAZIÁN- SKEHO A JÁNA ZLATOÚSTEHO

V sobotu 27. novembra sa konala v Bazilike svätého Petra vo Vatikáne ekumenická slávnosť, počas ktorej Ján Pavol II. odovzdal relikvie svätých patriarchov Gregora Naziánskeho a Jána Zlatoušteho Bartolomejovi I.,

týchto učiteľov Cirkvi je vierou cirkví Východu i Západu. Tiež vidíme, že je to vhodný čas slovami a skutkami našej doby poukázať na tie nesmierne bohatstvá, ktoré naše cirkvi uchovávajú v klenotničkach svojich tradičí. (Orientale lumen, 4). Milovaný brat, ja nikdy neprestanem úprimne a rozhodne hľadať toto spoľačenstvo medzi Kristovými učeníkmi, lebo

Copyright L'Osservatore Romano

ekumenickému patriarchovi Konštantinopolu. Po príchode Jána Pavla II. a patriarchu Bartolomeja za spevu litární všetkých svätých priniesli pred hlavný oltár relikvie týchto dvoch otcov východnej cirkvi.

Po spoločných modlitbách veriacich a modlitbe Pána arcibiskup Leonardo Sandri, substitút Štátneho sekretariátu prečítal list Ján Pavla II. Bartolomejovi I. Svätý Otec v ňom, okrem iného, píše: „V srdci mám ešte stále živú spomienku na našte stretnutie v Bazilike svätého Petra 29. júna tohto roka pri priležitosti sviatku svätých apoštолов Petra a Pavla. A hľa, teraz nám Pán vo svojej dobrotvosti opäť dáva možnosť stretnúť sa tu pri hrobe svätého Petra v bratskej láske a modlitbe i vôle kráčať spolu smerom k plnej a viditeľnej jednoti, ktorú si želal Kristus. Tu je teda niekoľko ich relikvií, pozostatkov tých ľudí, ktorí nasledovali Krista, trpeli pre jeho meno a boli chrámovi Ducha Svätého a teraz sa vracajú do Konštantinopolu. V návrate týchto svätých relikvií vidíme požehnanú príležitosť očistiť našu zranenú pámäť a upevniť tak našu cestu zmierenia. Chceme tiež zdôrazniť, že viera

moja túžba v odpovedi na Pánonu vôľu je byť služobníkom v pravde a láske, aby loďka - ten pevný symbol, ktorý si vytvorila Ekumenická rada cirkví za svoj emblém - nestroskotala v búrkach a mohla jedného dňa dosiahnuť

Copyright L'Osservatore Romano

vytužený breh (Utunum sicut, 97). Bratsky vás pozdravujem v Kristovej trpežlivosti a Božej láske.“

Po prečítaní listu nasledovalo odovzdanie relikvií svätých Gregora Naziánskeho a Jána Zlatoušteho. Potom sa slova ujal Bartolomej I., ktorý v krátkom príhovore podakoval Jánovi Pavlovi II. za vrátenie relikvií týchto učiteľov Cirkvi.

Rádio Vatikán/-zg-TK KBS
Snímky: L'Osservatore Romano

Z KRESTÁNSKÉHO SVETA

PAPUA-NOVÁ GUINEA: Tisíce ľudí v Papue-Novej Guinei sú ustanreni následkov výbuchu sopky, pretože sa v čase erupcie nachádzali na bohoslužbách. Informoval o tom novozélandský denník The New Zealand Herald. Zásoby potravín v Papue-Novej Guinee sa veľmi stenčili a voda bola znečistená popolom z vulkánu a nedala sa piť. Vláda v Port Moresby nariadila evakuáciu 4000 ľudí – 2000 z nich našlo útočisko v centre katolíckej misie (KNA/-zg-TK KBS).

UKRAJINA: Rozbúrená vnútopolitickej situácia na Ukrajine po prezidentských voľbách vyzvoláva starostí aj v cirkevných kruchoch. Priepasť medzi západom a východom krajiny sa priebehom volieb ešte prehľiba. Rozdelenie sa týka aj cirkví – na západe dominuje Gréckokatolícka cirkev zjednotená s Rímom a Ukrajinská pravoslávna cirkev Kyjevského patriarchátu, ktorá sa oddelila od Moskvy. Na východe, tradične spojenom s Ruskom, má zasa väčšinu Ukrajinská pravoslávna cirkev Moskovského patriarchátu. Táto zložitá náboženská situácia sa prejavuje aj v tomto období. Na Námesťe nezávislosti v Kyjeve, na ktorom od 22. novembra demonštrujú desaťtisíce Ukrajincov proti volebným výsledkom, prišli aj mnohí kňazi a seminaristi. Konala sa tu dokonca aj ekumenická modlitba. Organizovali ju v spontánnej spolupráci aktivisti Gréckokatolíckej cirkev a Pravoslávnej cirkev Kyjevského patriarchátu (KP/-zg-TK KBS).

BRUSEL: Zmienka o kresťanskom dedičstve Európskej súdnej rady pre ľudí v členských štátoch EÚ, ktoré to považujú za dôležité, do príslušného zákona krajiny, ktorý obsahuje ratifikovanú európsku ústavu. Vyplýva to z rozhodnutia Európskeho parlamentu z 24. novembra 2004. Tento kompromis prijal, aby vyhovel žiadosti podanej 22. novembra. V júni túto petíciu podpísalo 1 148 687 osôb a počet podpisov odvtedy stále stúpa. Hovorí sa to v tlačovom vyhlásení Európskeho parlamentu (EZ/-zg-TK KBS).

RÍM: Pápežská rada pre laikov sa 24. novembra 2004 zišla v Ríme na svojom plenárnom zasadnutí, ktoré sa nieslo pod heslom: Znovu objaví profil farnosti. „Farnosť nie je v prvom rade štruktúrou, územím alebo budovou, ale Božou rodinou.“ píše sa v úvodnom komunikáte Vatikánu k tomuto zasadnutiu. „Každá farnosť má byť spoločenstvom ozivovaným duchom jednoty.“ Zasadnutie pápežskej rady pre laikov viedli jej predsed aarcibiskup Stanislaw Rytko a jeho sekretár biskup Josef Clemens (KP/-zg-TK KBS).

VATIKÁN: Pápež Ján Pavol II. prijal 25. novembra na audiencii účastníkov plenárneho zasadania pápežskej rady pre laikov, ktoré je venované obnovenej farského spoločenstva. Vo svojom príhovore ich vyzval, aby pomohli veriacim laikom znova objavili pravú tvář farnosti, „bezprostredný a viditeľný výraz Cirkvi“, ktorá „žije uprostred domov svojich synov a dcér“ (RV/-zg-TK KBS).

RUSKÁ KAJŇA: Naša malá obec Ruská Kajňa opäť vydáva svedectvo o tom, že Boh koná s nami svoje dielo spásy. Chrámový svätok sv. archanjela Michala sme prežívali v dňoch 5. 11. - 7. 11. 2004. Od piatka sme sa pripravovali na dôstojnú oslavu patróna našej nevelkej cerkvi. V piatok bola svätá liturgia s kázňou o diablovej, o tom, ako dokáže útočiť na to najslabšie ľuďovinu v človeku i spoločnosti. V tento deň vzniklo malickej spoločenstvo mladých, ktoré modlitbou pripravuje pôdu pre zasvieťie Božej zvesti do zeme mladých duší. Príprava na odpust pokračovala v sobotu liturgiou s kázňou o anjeloch, ktorí sa postavili proti pýche Lucifera, aby obránilí Božiu česť, a anjeloch, ktorých sme dostali pri krste a m. ajú nás chrániť od útokov zlého. Po liturgii bolo požehnanie litijných darov. V nedelu odpust vyzvychol slávnosť svätou liturgiou. Kazateľom a spoluštúžiteľom bol o. Štefan z Humenného. Vo svojej homilii vyzdvihol účtu prostého ľudu v našom kraji k anjelom, o čom svedčí množstvo chrámov zasvätených práve svätému Michalovi. O. Štefan nám priblížil aj význam tohto mena, ktoré známená Kto je ako Boh. Týmto slovami sa postavil proti padlým anjelom. Po liturgii nasledovalo myrovanie, spríevod okolo chrámu s čítaním evanjelia, pápežskou hymnou a mnoholistvím za prítomných a pútnikov (P. B.).

PREŠOV: V sobotu 13. novembra 2004 v Kaplnke Najsvätejšej Trojice v Kňazskom seminári blahoslavenej biskupa mučeníka Pavla Petra Gojdiča v Prešove udeľil prešovský eparcha Mons. ThDr. Ján Babjak, SJ, nižšie svätenia – poštrenie štyrom bohoslovcom, ktorí boli týmto svätením prijati do duchovného stavu. Zároveň posvätil desiatim bohoslovcom podriásniky. V homilii povedal, že je veľký rozdiel veriť v Krista a veriť Kristovi. Pozval bohoslovom, aby si vyprosovali milosť veriť, teda dôverovať, Bohu v každej situácii (Lubomír Petrík/ISPB).

PREŠOV: V dňoch 12. – 14. 11. 2004 sa v kláštore o. redemptoristov v Stropkove konali Duchovné cvičenia pre katechetov, ktoré viedol o. Miroslav Medvid, CSsR. Týchto duchovných cvičení sa zúčastnilo 15 katechetov z Bardejovského, Starohubovianskeho, Medzilaboreckého, Humenského a Stropkovského protopresbyterátu. Duchovné cvičenia sa budú konáť pravidelne v kláštore o. redemptoristov v Stropkove dvakrát počas školského roka, v jeseni a na jar. Na základe podmienok k udeleniu Kanonickej katechetickej misie je katechéta povinný zúčastniť sa duchovných cvičení raz za tri roky (DKÚ Prešov).

NÍŽNÁ PISANÁ: V nedele 14. novembra 2004 prešovský eparcha Mons. ThDr. Ján Babjak, SJ, posvätil obnovený Chrám sv. Michala archanjela v obci Nížná Pisaná, ktorá je fíliálkou farnosti Kapišová v Svidníckom protopresbyteráte. Pred chrámom, ktorý veriaci obnovili zvonku aj zvnútrom, privítal otca biskupa starosta obce Ing. Milan Grega. Spolu s vladkom svätú liturgiu slávili riaditeľ biskupského úradu o. Lubomír Petrík, protopresbyter zo Svidníka o. Marek Pulčák,

Schematizmus Gréckokatolíckej prešovskej eparchie 2004

Gréckokatolícke biskupstvo v Prešove vydalo publikáciu Schematizmus Gréckokatolíckej prešovskej eparchie 2004, ktorý v pondelok 22. novembra 2004 na Gréckokatolíckom biskupskom úrade v Prešove predstavil prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ. Pri tejto príležitosti otec biskup zároveň informoval o živote Prešovskej eparchie počas jeho doterajšieho takmer dvojročného pôsobenia.

SCHEMATIZMUS

GRÉCKOKATOLÍCKEJ PREŠOVSKÉJ EPARCHIE

2004

Prezentovaný schematizmus je spracovaný novým spôsobom. Je plnofarebný na kriedovom papieri s fotografiami všetkých chrámov Prešovskej eparchie a viacerých ikonostasov. Predstavuje cirkevnú hierarchiu, história Prešovského biskupstva, biskupov v histórii tejto miestnej cirkvi, vysvetľuje erb biskupstva a prešovského eparchu Mons. Jána Babjaka SJ. Informuje o biskupskej kúrii a komisiách, novozriadených a zrušených farnostach, o reholiach, cirkevných školách, charite a pod. Zaujímavostou sú aj prehľadné mapky protopresbyterátov. Každej farnosti je vyhradená jedna strana. V Prešovskej eparchii je 166 farností. Okrem bežných údajov sú uvedené vzdialenosť v km farskej obce od katedrály a filiálnych obcí od farnosti. V publikácii sú aj fotografie všetkých kňazov eparchie, ktorých je 265, z toho 45 na dôchodek. O nich sú tu uvedené základné údaje. Aj o ich pôsobiskách. Schematizmus uvádzá aj štatistické údaje Prešovskej eparchie, o kňazoch a chrámoch. Informuje o Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte Prešovskej univerzity a o Gréckokatolíckom kňazskom seminári blahoslavenej biskupa Pavla Petra Gojdiča, o pútnických miestach. Obsahuje aj nekrolog kňazov Prešovskej eparchie od roku 1968 a prehľadný regisér farností a filiálok. Počty veriacich sú v ňom uvedené podľa scítania ľudu v roku 2001 a ostatné údaje sú aktuálne k 1. októbru 2004. Knihu zostavil autorský kolektív Gréckokatolíckeho biskupstva v Prešove.

Dalej na besede vlastnika Ján informoval o živote Prešovskej eparchie. Vlastnika Ján dospel vysvätí 30 novokňazov a zriadil Gymnázium blaženého P. P. Gojdiča v Prešove. Bol zavŕšený beatifikácia proces biskupa mučeníka Vasiľa Hopka. V Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove otec biskup zaviedol celodenné vysluhovanie sviatosti zmierenia počas pracovných dní. Raz v mesiaci pravidelne prichádza medzi predstavených a bohoslovov kňazského semináriu v Prešove. Zavedol pre bohoslovov pastoračný ročník po skončení tretieho ročníka, ktorý spočíva v ich práci v rámci rôznych charitatívnych, sociálnych, zdravotníckych a iných zariadení, aby okúšili realitu života. Podporuje všetky aktivity s mládežou a deťmi, napr. animátorske školy. Biskupstvo dalo zhotoviť pokladničky pre chudobných, ktoré boli inainštalované na vidielknom mieste v každom chráme našej eparchie. Formou príspevkov do týchto pokladničiek môžu veriaci veľkodusne pomôcť ľuďom v núdzi. Kňazi sú poverení rozdeľovať tieto prostriedky tým, ktorí to potrebujú. Aj keď to nevytrhne ľudu z biedy, predsa je to jeden neprehliadnuteľný znak, že Kristus miluje každého človeka. V Prešovskej eparchii sú aj farnosti, v ktorých je veľké množstvo nezamestnaných a z tých, čo pracujú, majú mnohí veľmi nízke príjmy. To sa samozrejme odzrkadluje aj na materiálnom zabezpečení farností. Preto otec biskup zaviedol systém, že konkrétné solventnejšie farnosti finančne pomáhajú vybraným chudobnejším farnostiam. Zároveň zriadil fond pomocí tým kňazom, ktorí to evidentne potrebujú.

Slávil 204 slávnostných archijerejských svätých liturgií v prešovskej katedrále a vo farnostiach, zúčastnil sa dvanásť ekumenických stretnutí, z ktorých niektoré inicioval. Mal množstvo pracovných stretnutí uskutočnil 27 zahraničných cest. V Prešove sa dokončuje prestavba a rekonštrukcia budovy, ktorá bude slúžiť súčasti ako dom pre kňazov dôchodcov a v prevažnej miere ako internát pre Strednú zdravotnícku školu sv. Bazila Veľkého. Začala sa prestavba a rekonštrukcia budovy za novým Divadlom Jonáša Záborského v Prešove, ktorá bude slúžiť ako dom pre kňazov, ktorí sú vysokoškolskými pedagógmi na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove. V biskupskej rezidencii bola rozšírená a obnovená biskupská kaplnka zasvätená sv. Jozefovi. Bol tiež zhnotený ikonostas a na chodbe rezidencie bola zriadená trvalá expozícia historie Prešovskej eparchie. Na území eparchie je rozostavaných 9 chrámov a 15 farských budov a pastoračných centier. Od januára 2005 chce vlastnik Ján začať z kánonickými vizitáciami jednotlivých farností. V živote eparchie vyníma mocný príhovor blažených hieromučeníkov Pavla, Vasiľa a Metoda.

Lubomír Petrík

Zvolte si dnes, komu chcete slúžiť'

V posledný novembrový deň sa v Košiciach uskutočnilo formačné stretnutie katechetov apoštola exarchátu. Podobné metodické semináre organizuje Metodicko-pedagog. centrum v Prešove s spolupráci s Diecéznym katechetickým úradom GKAE v Košiciach v rámci ďalšieho vzdelenia učiteľov náboženských výchovy.

Na úvod prítomnosti privítal o. Ján Dúčar, riaditeľ DKÚ. S prednáškou zasväčujúcou do problematiky bibl. kníh Jozue, Ezdráš a Evanjelia podľa Lukáša, ktorých štúdium je predmetom tohtoročnej Biblickej olympiády, vystúpil thDr. Jozef Leščinský, vedúci bibl. katedry TF KU v Košiciach. Prednášajúci obhali svoju vystúpenie aj postrehmi z vlastnej pedagog. činnosti v oblasti interpretácie inšpirovaných kníh a odporučil

katechémom, aby na hodinách NV predstavovali kresťanstvo ako vždy novú udalosť, ktorá vplýva na osobný život. Spoločenstvo prišiel požičať aj vladky Milan. Vo svojom príhovore zdrazil prioritu budovania vzťahu ku Kristovi pre teoretickými vedomosťami. Vladky podakoval katechémom za ich záslužnú prácu a poprial im požehnané predvianočné obdobie. K prítomným sa prihovoril aj metodik MPC PaedDr. Ing. Peter Orendáč. Predstavil vizuál kvalifikáčného postupu katechetov prostredníctvom získavania kreditov a attestácií. K naplneniu úrovne stretnutia prispela aj ponuka najnovších titulov katechetickej literatúry a predstavenie nového periodika pre mládež z redakčnej dieľne saleziánov.

Michal Hospodár/GKAE

Rok v Spolku sv. Cyrila a Metoda

Azda nikdy si neuvedomujeme plynutie času tak intenzívne ako pri odchode starého a prichode nového roka. Toto nekompromisné upozornenie kalendára nemá len dátový, chronologický význam, ale je časom, keď s dákou osobnej odvahy uvažujeme nad uplynulým rokom.

Naša nábožensko-kultúrna ustanovizeň vstúpila v roku 2004 do povedomia vás, našich miličých veriacich, niekoľkými významnými podujatiemi. Boli to milé stretnutia v Šečovskej Polianke, v Humennom, v Rakovci nad Ondavou a inď. Podarilo sa nám vyzdvihnuť na svetlo sveta postavu humenského kňaza - trpiteľa Mons. Alexia Torontského, ktorému sme v spolupráci s mestom odhalili pamätnú tabuľu. Pripomemuli sme si 65. výročie ustanovenia Apoštolskej administratúry Mukačevskej eparchie, ktoréj gen. víkár o. Anton Tink sídlil v Rakovci nad Ondavou. Spoluodleľali sme sa na odhalení pamätné tabuľy Prof. ThDr. Mikulášovi Russnákoví v Prešove. Podporili sme XIII. ročník festivalu duchovných piesní v Prešove a Košiciach a ďalšie podujatia.

Prioritne sa každoročne činnosť spolku realizuje vo vydavateľskej činnosti. Veríme, že obľúbený knižný Gréckokatolícky kalendár na rok 2005 vám prinesie nábožensko-kultúrne

posilenie a zapáli svetielko lásky k našej cirkvi. Okrem toho sme vydali listový kalendár pre veriacich, ktorý sa na trhu podobných kalendárov nestralí. Pre potrebu kňazov a kantorov sme už tradične vydali praktický diár. Podielovali kniha pre členov spolku na rok 2005 prináša pútavé príbehy ľudí, ktorí sa angažujú pri záchrane ohrozených drevených gréckokatolíckych chrámov na severovýchodnom Slovensku.

Prečo to spomínam? Tento výpočet hlavných aktivít slúži k vašej informovanosti a pozýva všetkých ľudí k ďalšej spolupráci na zachovanie a zveľaďenie cyrilo-metodského dedičstva. Ved spoloč je tu predovšetkým pre našu cirkev, aby ju navonok reprezentoval svojimi špecifickými aktivitami a pomáhal k správemu cirkevnému uvedomieniu najmä mladej a strednej generácie.

Dovolte mi podakovať sa za všetky vaše dary a spoluprácu vynaložené pre činnosť spolku. Nech nám dobroty Boh vnukne aj v Novom roku 2005 správne myšlienky a pomôže premeniť ich na činy, aby sa naplnilo Ježišovo slovo: Nech taktiž všetce svetlo pred ľudmi, aby videli vaše dobré skutky ...

Michal Hospodár, predseda SSCM

Úhorná 2004

V letných dňoch sa po prvýkrát konal tábor farnosti Košice - Tahanovce. Bývali sme v peknej chate veľmi blízko Úhornej, malej dedinke uprostred pekných lesov, ktoré nám tak trocha pripominali Tatry. Bolo nás tak „akurá“! ved autobus, ktorý nás priviezol aj odviezol, bol pre nás ako ušít. Mnohí sme sa však medzi sebou nepoznali.

Celú akciu mal „pod palcom“ mestny duchovný otec Pavol so skupinkou mladých a šikovných ľudí, brat Ján Burda, SJ, a paní Janka. Po príchode sme uborili jeden dobrý „fah“, rozdelili sme sa do štyroch skupinek, v ktorých sme my starší boli vedúci. Aj vďaka tomu sme sa lepšie spoznali a vedeli lepšie naplniť program. Láhke to nebolo, pretože nám počasie vobec nevyšlo. Počas celého pobytu pršalo. To nám sice dosť zmienilo plány, ale nezobralo nám to dobrú náladu. Bolo vidieť, že deľom to vôbec neprekázalo,

ved o zábavu mali postarané. Kvízy, súťaže, modlitby aj nezabudnuteľná diskotéka nám spestrili sychravé dni a rozprávili tváre.

Nakoniec sme zhodnotili celú akciu ako celkom vydarenú. Bolo nám fajn a, čo je ďalej, nadviazali sme nové priateľstvá medzi sebou až Ježišom. V deň odchodu sme boli trocha smutní, ale smútok nám spríjemnil pocit, že si to, ak Boh dá, o rok zopakujeme znova.

Mária Kiššová

SPRÁVY Z DOMOVA

domáci duchovný otec Rastislav Bruzda, fa-rár na Dislisku III. v Prešove o. Marek Kolesár a ďalší kňazi z okolia. V homilií otec biskup veriacim pripomenal, že v Prešovskej eparchii je najviac chrámov zasvätených práve sv. archanjelovi Michalovi. Ludia videli, čo dokáže spôsobiť zlý duch v živote ľudov. Preto chceli vložiť svoj život pod ochranu Boha a jeho anjelov. Meno Michal - Kto ako Boh? - sa stalo znakom Božej moci a ochrany. Po svätej liturgii bolo myrovanie a liturgický sprievod - obchod okolo chrámu s čítaním štyroch evanjelií. V závere slávnosti prešovskému eparchovi podakoval o. Rastislav Bruzda, fa-rár v Kapišovej (L. Petrík/ISPB).

HUMENNÉ: Gréckokatolícke biskupstvo v Prešove je zriaďovateľom Gymnázia sv. Jána Zlatoušteho v Humennom, v ktorom sa v piatok 19. novembra 2004 uskutočnila od-putová slávnosť k ctí patróna školy. Pri tejto príležitosti prešovský eparcha Mons. ThDr. Ján Babjak, SJ, posvätil v budove školy novozriadenú kaplnku a evanjeliat. Potom slávil archijerejskú svätú liturgiu v blízkom Chráme Zosnutia Presvätej Bohorodičky. In homilií hovoril o dnešnom svete. Zamýšľal sa nad otázkou, ako môže mladý ľudek žiť v tomto svete s Kristom. Jedine tak, že bude počúvať Božie slovo a uverí mu. Slávnosť pokračovala hodnotným programom, v ktorom vystúpili žiaci gymnázia (L. Petrík/ISPB).

VARHAŇOVCE: Gréckokatolícke farnosti Prešovského protopresbytéra Drienov, Varhaňovce, Lubovec, Miklušovce a Klenov zorganizovali v sobotu 20. novembra 2004 v rámci týždňa Cirkev pre mládež stretnutie mladzieži a detí z týchto farností. Prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ, slávil archijerejskú svätú liturgiu spolu s kňazmi z uvedených farností v Chráme Ochrany Presvätej Bohorodičky vo Varhaňovciach. Homiliu vľaďduky ján začal diaľom s deťmi a mladými ľuďmi, ktorých sa na stretnutí zišlo viac ako sto. Vychádzajúc z prečítaného evanjelia o viňci, okrem iného, povedal: „Tak, ako ratolest nemôže prinášať ovocie samé od seba, ak neostane na viňci, tak ani my, ak nebudeime spojení s Bohom. On nás stvoril, on nám dal a dáva život v každej situácii. Od neho sme vyšli, k nemu smerujeme. Jedine v Bohu je úrodná zem pre naš život, aby sme mohli pri-nášať ovocie. Aby nás život nebol živorením, ale phnohotným životom Božích synov a dcér.“ Po svätej liturgii nasledoval rozhovor mladých a detí s otcom biskupom v miestnom dome kultúry a rôzne súťaže. Mladí účastníci boli nadšení zo stretnutia s otcom biskupom a prejavili záujem o takéto stretnutia každý rok (L. Petrík/ISPB).

RUSKÁ KAJŇA: V nedeľu 21. 11. 2004 sa na svätoň Vstupu Presvätej Bohorodičky do chrámu konalo požehnanie detí. Otec František v kázni zdôraznil, že toto požehnanie nie je zbytočné, i keď by sa tak možlo zdala. Povedal: „Možno práve tote požehnanie ich ucháňa pred hriechom.“ Apeloval na rodičov, aby zo svojich detí vychovávali dobrých kres-fanov v tomto mnohokrát bosoráckom svete. Ponúka sa nám magia, čary a zabúdame na tú najsilnejšiu ochranu, ktorou je Boh, svätá

Mária - jeho Prečistá Matka a naši strážní anjeli. Milá slávnosť bola zakončená mnoholístvím pre detičky a myrovaním. Ďakujeme Bohu, že nám svoju prozreťenosť poslal o. Františka, ktorý nás ako dobrý a obetavý pastier vedie do nebeského kráľovstva (P. B.).

VEĽKÝ LIPNIK: Prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ, sa v nedeľu 21. 11. 2004 zúčastnil odpustovej slávnosti sv. archanjela Michala v gréckokatolíckej farnosti Veľký Lipník, ktorá sa nachádza pod úzкym pohraničným hľavným hrebeňom Malých Pienin. Pred svätoú liturgiou, ktorú spevom skrášľoval mládežnícky zbor Plamienok, vladkyňa Ján za účasti kniežaťa Starolubovničanského protopresbytéra posvätil prameň sv. Jakuba a nástenné ikony v presbytériu chrámu. Posviacka bola spojená symbolicky so vstupom Presvátej Bohorodičky do chrámu.

„Presvátá Panna vstupuje do svätyne svätých : Zachariáš ju vitaná a svätynia svätých plesa, anjelský zbor sa raduje“. „Prečistý chrám Spasiteľa, nádherná panenská sieň, svätošvätá archa Božej slávy dnes prichádza do Pánochov domu a prináša milosť Svätého Ducha“.

Vladkyňa Ján vstúpil do svätyne a milosou Svätého Ducha požehnal a posvätil ikony : Najsvätejšej Trojice a Zvestovania Panne Márii. Ukončenie svätyne bolo súčasťou mandelion – ikona Kristovho tvára (Spasiteľ neutvorený ľudskejmi rukami), Mária Oranta modliačica sa za ľudské pokolenie, sprevádzaná radom hierarchov: Bazília Veľkého, Gregora Bohoslovcu, Jána Zlatoušku, Atanázia a Cyrila Alexandrijského a Mikuláša Myrského a scéna Eucharistie, obklopená svätými a všechnými apoštoli Petrom a Pavlom a skláňajúcimi sa archanjelmi Michaelom a Gabrielson. Slovanských učiteľov Cyrila a Metoda, sv. Gorazda Klimenta a hieromeničníkov P. P. Gojdíča, V. Hopku, T. Romžu a Jozafáta Kunceviča. V homilií vladkyňa Ján povzbudila všetkých prítomných k príateľstvu k anjelom strážnym, ktorých sme dostali od nebeského Otca na spásu našich duší (Miroslav Šimko).

PREŠOV: Prešovský eparcha Mons. ThDr. Ján Babjak, SJ, sa v stredu 24. novembra 2004 stretol s predstavenými a bohoslovčami Kňazského semináriu blahoslaveného biskupa Pavla Petra Gojdíča v Prešove. V seminárnej Kaplnke Najsvätejšej Trojice slávili cirkevnoslovenskú archijerejskú svätú liturgiu. V homilií bohoslovcom hovoril o naliehaní potrebe dnešných čias, aby kňaz bol služobníkom, aby mal ochotu slúžiť ľuďom, ku ktorým bude poslaný. Nezíštná služba musí byť blízka každému kňazovi. Správna formácia je tá, ktorá vedie k službe. Po svätej liturgii sa stretol s predstavenými, a potom s bohoslovčami prvého ročníka. Vladkyňa Ján raz v mesiaci prichádza do seminára, aby tam slávila svätú liturgiu a stretol sa s bohoslovčami (L. Petrík ISPB).

PREŠOV: Na budove Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove na Ulici biskupa Gojdíča bola v piatok 26. novembra 2004 slávnostne

Čas na Ježiša a jeho Matku

Zaistie každý z nás pocitujete v dnešnom svete zhon. Ponáhľame sa do práce i z práce domov, cestou niečo narýchlo nakúpí, doma sa ponáhľame stihnuť domácnosť, deti s úlohami... A mnohokrát si fažkáme, že nemáme čas na Boha. Večer ledva doňaheme, už spíme a ráno si radšej dlhšie potiahneme. Niet času. Takáto je naša odpoved.

My, veriaci vo farnosti Topoľany, sme zažili čosi úžasné, s čím sa chceme s vami podeliť. Naši sme si čas na Ježiša a jeho Matku. Stalo sa tak od 20. – 28.11. 2004, keď do našej farnosti príšli na pozvanie nášho duchovného otca Slavomíra Čekana otcovia misionári – o. Milan Záleha, CSSR, a o. Atanáz Mandzák, CSSR, aby nám ukázali cestu k Ježišovi a k Márii. Našli sme si čas. Ved mieste v našej farnosti boli naposledy pred 64 rokmi. Je to zážitok, na ktorý sa nezabúda. Vo svojich príhovoroch nám do sfôr zasievali Božie Slovo. Uvažovali sme o Božej láske, o Márii, hriechu, obrátení, modlitbe, smrti. Všetci sme mali možnosť dopoludnia či popoludňu zmieriť sa s Bohom vo sviatosti pokánia. Nezabudnuteľná bola križová cesta, ktorá sa pre nepriznávajú počasie nekonala po uliciach, ale v chráme. Bolo dojemné pozerať sa na ľudí v chráme, ako sa s horiacimi sviečkami v rukách zriekajú zlého ducha a slabujú lásku Kristovi v obnovení krstných sľubov. A tiež ten rad manželských

párov – mladších i starších, ktorí si v piatkový večer obnovili manželské sľuby. Ani jedno

oko nezostalo suché pri prednášaní našich prosieb Matke ustanovenej pomoci. A na koniec – v nedeľu zakončenie svätyň misií, podakovanie, myrovanie a posvätenie nášho nového misijného kríža, ktorý nám bude pripomínať tento milostivý čas.

Našli sme si čas a oplatilo sa. Ved vždy sa oplatí nájsť si čas na Ježiša a jeho Matku. A tak sme si vsetci v kútku srdca sfúbili, že oddnes to bude iné. Jednoducho, aj keď sme uponáhli, aj keď sa nám zdá, že nič nestihame, najdeme si čas na modlitbu, na stretnutie sa so svätoštným Spasiteľom v chráme.

Dakujeme vám!

Vilo

Modlitbové dni v Hanušovciach nad Topľou

V dňoch 19.-21. novembra 2004 sa vo farnosti Hanušovce nad Topľou uskutočnili modlitbové dni pri príležitosti 5. výročia praktizovania byzantského obradu v tomto meste.

Rímsky biskup Ján Pavol II. v apoštolskom liste Orientale Lumen hovorí o východných katolíkoch: následovne: „Východná kresťanská tradícia v sebe zahrňa spôsob, ako priať, chápať a žiť vieri v Pána Ježiša. V tomto zmysle je veľmi blízka kresťanskej tradícii Západu, ktorá sa z tej istej viery rodí a žíví sa ľiou. Ale na druhej strane sa od nej oprávnenne a ob-

divuhodne odlišuje, keďže východný kresťan má svoj vlastný spôsob čítania a chápania, a teda aj originálny spôsob prežívania svojho vzťahu k Spasiteľovi.“

Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí sa spolu s nami v tieto dni modlili a vyprosovali požehnanie i odvahu vyznávať Ježiša Krista v tomto svete pre všetkých ľudí. V piatok (aj napriek vichriči a výpadu elektriny) nám o znamení svetla, ktorým má byť každý kresťan, kazal o. Peter Gaváľa z Matiašky. Sobotu bola ukončením Tyždňa Cirkvi pre mladých.

so svojimi kňazmi. Hlavným slúžiteľom svätej liturgie bol protopresbyter Michal Kučera z Vranova-Čemerného. O vzťahu dnešného človeka k Bohu, Cirkvi a farnosti kázal farár Jozef Sopko z Rudlova. Po svätej liturgii a agapé (spoločné stretnutie pri rozličných cukrovínarských a pekárenských dobročakoch) nasledovalo stretnutie v skupinkách, kde sa mladí podeliili so svojimi aktivity vo farnosti. Nedele bola vyvrcholením modlitbových dní, keď hlavným slúžiacim a kazateľom bol Lubomír Petrik, kancelár Biskupského úradu v Prešove. Kancelár, prinesúc pozdrav a požehnanie od prešovského eparchu, poukázal vo svojom príhovore na Krísta Kráľa a na jeho kráľovstvo, ktoré však nie je zo tohto sveta. Slávnosť bola ukončená myrovaním a Moliebenom k Presvátej Bohorodičke.

Miroslav Ilko

Odpustová slávnosť a posvätenie obnovenej mariánskej kaplnky v Osturni

Deň 7. novembra 2004 bol pre nás veriacich zámagurskej farnosti Osturňa veľmi očakávaný a požehnaný. V tento deň sme slávili odpustovú slávnosť svätého archanjela

Michala s posvätením obnovenej mariánskej kaplnky. Všetci sme sa zišli pred farskou budovou – deti, mládež, mladí, starí a príbuzní našich rodín. Potom sme išli na horný koniec dediny k mariánskej kaplnke v sprievode za krížom, zástavami a kňazmi – o. Vojtechom Bohácom, dekanom GKBF o. Andrejom Keřestanom, kanonikom, ktorý pôsobil v našej farnosti 29 rokov (1968 – 1997), a o. Radislavom Tóthom, farárom v našej farnosti. Kaplnku posvätil o. Vojtech Boháč v cirkevnoslovenskom jazyku. Potom sme sa všetci

pobrali v sprievode do chrámu, kde sme slávili sv. liturgiu v slovenskom jazyku. Hlavným celebrantom bol o. Boháč, ktorý nám v homilii pripomienul dôležitosť a veľké nebezpečenstvá – pokušenia zlého ducha. Utrvál nás v tom, že po Kristovi sa aj patrón nášho chrámu sv. archanjel Michal stal víťazom nad satanom. Naše veľké víťazstvo dobra nad zlom sa skladá z malickej víťazstiev, preto sa oplatí ťažiť okolo seba aj to najmenšie dobro, ktorého prameňom je Kríšus. Odpustovú slávnosť sme ukončili myrovaním a sprievodom okolo chrámu.

Podakovanie patrí predovšetkým Bohu za všetko, čo sme v tento deň zažili – radosť pri pohrade na obnovenú mariánsku kaplnku striedala pokoj na duši a pocit jednoty s Bohom, keď sme mu v chráme spievali na slávu. Ďalej chceme podakovať všetkým, ktorí akýmkolvek spôsobom (materiálnym, hmotným, duchovným) prípravili tento nás duchovný zážitok – členom spolku sv. ruženca, kurátorom, kanťorom, miestnou rada, maličkým dobrodincom a ďarcom. Ďakujeme aj kňazom a vyprosujeme im od všemohúceho Boha, aby ich služba prinášala ovocie pre Cirkev a bola im na posluhu ďalšieho nasledovania Krísta.

veriaci farnosti

SPRÁVY Z DOMOVA

odhalenie pamätnú tabuľu Prof. Mikulášovi Russnákövi. Podujatie sa uskutočnilo pri priležitosti 50. výročia jeho úmrtia ako súčasť medzinárodnej konferencie Východná katolická teológia v premenách časov. Pamätnú tabuľu posvätil prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ, a odhalil ju Vojtech Boháč, dekan GKF PU, a Michal Hospodár, predseda Spolku sv. Cyrila a Metoda. Slávostného aktu sa zúčastnila poslankynka NR SR Mária Sabolová, rektor Prešovskej univerzity František Mihina a ďalší vzájomná hostia. Spevom slávost obhobil bohoslovecký Zbor sv. Romana Sládkopevca. Vladimíra Ján Babjak, SJ, a Mikulášovi Russnákövi povedal, že patrí medzi najvýznamnejšie osobnosti historie Prešovskej eparchie. Pedagógom a študentom GKF PU ponúkol túto osobnosť ako vzor pracovitosti, húzavostatí a múdrosti. Bol to nezvyčajne vzedelaný muž, teológ a polyhistor. ThDr. Mikuláš Russnák (1878-1954) viedol samostatne uprázdnenu Prešovskú eparchiu v rokoch 1918 – 1922. V rokoch 1922 – 1927 bol generálnym vikárom. Pôsobil ako univerzitný profesor na Rímskokatolickej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a na gréckokatolickej Vysokej škole bohosloveckej v Prešove. Prednášal morálku a pastoraľnu teológiu a dogmatiku. Jeho úsilie bolo zamerané najmä na vedeckú prácu a literárnu činnosť, v ktorej sa venoval obhajobe prímatu pápeža, očistcu, epiklérie, pochádzaniu Svätého Ducha od Otca i Syna, kňažskej vysväteckej v byzantskom obrade a nedostatkom vtedajšieho východného právneho poriadku. Zostalo po ňom takmer 200 zväčšajúcich. Za svoje zásluhy bol v r. 1928 pápežom Pirom IX. vymenovaný za pápežského preláta. Počas likvidácie Gréckokatolickej cirkvi jej zostal verný. Pochovaný je na Martinskom cintoríne v Bratislave (L. Petrik/ISPB).

PREŠOV: V pondelok 29. novembra 2004 sa v Prešove uskutočnil Kňažský deň Prešovskej eparchie, na ktorom sa so svojim biskupom Mons. Jánom Babjakom, SJ, prešovským eparchom, stretlo vyše 200 kňazov Prešovskej eparchie a reverendov prešovský biskup Mons. Ján Hirka. Účastníkmi boli aj diaconi a bohoslovci šiesteho ročníka, ako aj ti, ktorí po absolvovaní formácie v kňažskom seminári čakajú na kňažské svätenie. Stretnutie sa začalo úvodnou modlitbou a pokračovalo prednáškou Mons. Jozefa Tótha na tému Kresťanstvo už dožilo? Ďalšia prednáška, ktorú si prípravil ThDr. Marcel Možes, PhD., bola na tému Úvod do slávania sviatostí podľa malého trebníka. S hlavným príhovorom pracovnej časti stretnutia vystúpil popoludník vlastnou významnosťou biskup Ján Babjak, SJ. Predpoludní sa v Katedrale sv. Jána Krstiteľa pri reliktach blaženého hieromučeníka Vasila Hopka všetci spoločne pomodlili Moleben k bl. Vasiliovi. Koniec stretnutia patril bohatej a plodnej diskusii. Kňažský deň bol zakončený spoločnou modlitbou a archierejským požehnaním. Takéto eparchiálne kňažské dni sa v Prešovskej eparchii uskutočňujú pravidelne dvakrát do roka (L. Petrik/ISPB).

Chrámový zbor Presvátej Bohorodičky vo Svidníku oslávil 5. jubileum

V nedeľu 14.11.2004 sa v novom gréckokatolíckom Chráme sv. Paraskevy pri priležitosti 5. výročia činnosti nášho zboru uskutočnila nádherná slávnosť, ktorej sa zúčastnil aj hosť pre nás najvýznačnejší o. biskup Mons. ThDr. Ján Babjak, SJ, prešovský eparcha, so svojím sprievodom. Tento mierasny štvorhlasný zbor začal svoju oslavu už dopoludnia sv. liturgiou a vyvrcholením bol popoludňajší koncert, na ktorý boli pozvané aj cirkevné zboru rímskokatolickej a pravoslávnej cirkvi. Svojím spevom sme tak velebili Pána Boha a Presvátiu Bohorodičku – patrónku nášho zboru. Takto chrámový zborový spev je umením v tom najkrajšom významne slova, pretože je zároveň modlitbou. Medzi pozvaných hostí bol aj kancelár Biskupského úradu v Prešove o. ThDr. Lubomír Petrik s manželkou, ktorý na sklonku roka 1999 tento zbor založil. Dirigentom zboru sú Mgr. Anna Lozňáková a Mgr. Marcel Prokop. Zbor má v súčasnosti 43 členov. Poslaním tohto zboru je účasť na sv. liturgiach, ako aj prezentácia našej farnosti na festivaloch duchovných piesni, benefičných koncertoch, rozhlasových nahrávkach v rámci národnostno – etnického vysielania a iných podobných podujatiach nielen doma, ale aj v zahraničí. Najvýznamnejšou udalosťou zboru bolo účinkovanie na blahorečení našich

mučeníkov –vládyku P. P. Gojdica a rehoľnícho knaza M. D. Tríču v Ríme a na slávnosti prenesenia relikví blaženého vládyku V. Hopku

v Prešove. Koncertom, ktorý v nedeľu odznel, sa zboristi chceli odvŕať a podakovať aj všetkým sponzorom, ktorí ich počas 5 – ročnej činnosti podporovali, či už finančne, alebo iným spôsobom.

V závere slávnosti o. biskup udelil zboru pozdravný list a zo svojej moci zvolával Božie požehnanie a ochranu Presvátej Bohorodičky na zakladateľov, dirigentov a všetkých členov zboru. Ďakujeme všetkým, ktorí sa nášho koncertu zúčastnili, všetkým, ktorí s nami zaspievali a pre tých, čo budú čítat tieto riadky, posielame odkaz: „Christijane, proslavíme Čistuju Divu...“

Marta Nastasišová

Predstavujeme

Nadáciu pre deti Slovenska

Rozhovor s programovou riaditeľkou nadácie Luciou Vakulovou.

Môžete nám stručne povedať, čo je Nadácia pre deti Slovenska, na akú cieľovú skupinu je zameraná a aké hodnoty vyznávate?

Nadácia pre deti Slovenska (NDS) je najväčšia mimovládna nezisková organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou zameraná výlučne na deti a mladých ľudí. Podporuje

vo všetkých regiónoch Slovenska. Chceme motivať čo najširší okruh organizácií, ktoré pracujú s deťmi, aby sa o podporu uchádzali a svoju činnosť profesionalizovali.

Projekt Hodina deťom sa vzhľadom k svojmu rozsahu nezaoberá bez partnerov, ktorí sa na jeho realizáciu podielajú finančne alebo poskytujú dôležité služby alebo mu pomáhajú svojou prácou – ako napr. mnohí slovenskí herci, hudobníci a osobnosti verejného života, ktorí na projekte spolupracujú dobrovoľnícky, bez nároku na honorár.

Preto medzi ciele kampane patrí, okrem získania finančných prostriedkov, aj informovať verejnosť o problematike detí a mladých ľudí na Slovensku a posilňovať tradíciu individuálneho darcovstva a dobrovoľníctva

deti Slovenska konkrétnej mimovládnej organizácií, ktorá pracuje so znevýhodnenými skupinami detí a mladých ľudí. Spoločnosť Shell sa zaviazala každý SMART bod premieňať na korunu. V záujme posilnenia odbornosti a skvalitnenia práce mimovládnych organizácií (MVO) pracujúcich s mladými ľuďmi sme so spoločnosťou PricewaterhouseCoopers začali realizovať projekt Poradenstva a odbornej pomoci pre mimovládne organizácie.

Ako NDS rozvíja princíp darcovstva a dobrovoľníctva?

Čo sa týka posilňovania darcovstva a dobrovoľníctva priamo u mimovládnych organizácií a jednotlivcov, môžem spomenúť dve ďalšie programy Nadácie – program Zvyšenie filantropie a štipendijný program Per Aspera Ad Astra.

Jedným zo základných predpokladov profesionálneho fungovania mimovládnych organizácií (MVO) je schopnosť nadávať dlhodobé partnerstvá. Vo svojom snažení sa zameriavame na vzdelenanie MVO, ktoré svojimi aktivitami prispievajú k zvyšovaniu kvality života ľudí na Slovensku. Medzi ciele programu Zvyšenie filantropie patrili aj zvyšovať informovanosť občanov a podnikateľských subjektov o možných formách darcovstva a podporovať ich zapájanie do aktivít neziskového sektora a zlepšovať podmienky pre filantropiu a povedomie o nej. MVO absolvovali vzdelenacie semináre zamerané na posilnenie strategického a profesionálneho fungovania MVO, na identifikáciu filantropickej zdrojov a na osvojenie si mechanizmov na ich efektívne oslovovanie a získavanie. Absolventi seminárov mali možnosť uchádzať sa o grant určený na implementáciu získaných poznatkov. Zoznam podporených organizácií a stručné charakteristiky projektov môžete nájsť na <http://www.trustprogram.sk/program/prog3.html>.

Špecifickom štipendijnému programu Per Aspera Ad Astra je, že od štipendistov očakávame, že počas poberejška štipendiu budú pôsobiť ako dobrovoľníci vo verejnoprospěšných organizáciach. Do programu sú predstne zaradení žiadatelia, ktorých motiváciou k štúdiu na vysokej škole je okrem osobnostného rastu aj snaha pozdvihnuť kvalitu života vo svojom regióne. Z doterajšieho hodnotenia vyplýva, že štipendisti vysoko oceňujú skúsenosti, ktoré získali ako dobrovoľníci, čo nás uvŕdzuje v tom, že pokiaľ získajú mladí ľudia potrebné impulzy a inspiráciu, môžu získať veľmi veľa. A to nielen názor tých, ktorí im tento impulz dali, ale aj ich vlastný vyplývajúci z vlastnej skúsenosti.

Máte za sebou už 5 ročník podpora od darov väčšinou klesá, ale organizácií, ktoré žiadajú príspevok pribúda. O čom to podľa teba svedčí?

Je to veľmi komplexný proces, takže sa nedá jednoznačne hovoriť o tom, čo je príčinou tohto javu. Myslím si, že počet prispievateľov do Fondu Hodina deťom ostáva viac menej rovnaký. Neznamená to ale, že je to celkový

kvalitné a zaujímavé programy, ktoré citlivovo reagujú na potreby detí a mladých ľudí, a to preventívnu osvetou alebo formou priamej pomoci. Sme súčasťou celosvetovej siete nezávislých partnerských organizácií pre deti a mladých ľudí, ktorej iniciátorom je International Youth Foundation z USA.

Nadácia pre deti Slovenska od svojho vzniku (5. decembra 1995) do augusta 2004 podporila 1075 projektov, poskytla finančné prostriedky vo výške 86 771 346 Sk a pomohla viac ako 400 tisíc deťom a mladým ľuďom.

Veríme v dieťa ako zdroj perspektívneho vývoja spoločnosti.

Veríme, že každé dieťa si zaslúží mať rovnané príležitosti pre svoj rozvoj.

Veríme, že má zmysel pracovať s deťmi a mladými ľuďmi ako s rovnocennými partnermi.

Tieto hodnoty sa snažíme premeniť do konkrétnej podoby v našich programoch. A v každom programe sa snažíme podporovať myšlienku a hodnotu dobrovoľného dávania: času, vedomostí, rôznych vecí, financí...

Azda najznámejším projektom NDS je Hodina deťom. Aký zámer má jeho grantový program Hodina deťom?

Hlavnou myšlienkom grantového programu Hodina deťom je každoročne rozdeľovať finančné prostriedky na včasné, učinné a trvalé pomoc pre deti a mladých ľudí a tým prispievať k zlepšovaniu ich situácie

i bá projekt Hodina deťom. Viem, že este máte iné, veľmi zaujímavé projekty. Aké ciele ste si v nich stanovili?

Podobné ciele sa objavujú aj v ostatných našich projektach a programoch. V projekte Malujme srdcom, ktorý pripravila spoločnosť TOP Events v spolupráci s Galériou MIRO, Nadáciou pre deti Slovenska a spoločnosťou Orange Slovensko. Projekt stavia na ochote a osobnej angažovanosti osobností spoločenského, politického a podnikateľského života, ktoré sa spojili s cieľom zozbierať finančne na aktivity zamerané na humanizačiu ústavnej starostlivosti detí a mladých ľudí s mentálnym a telesným postihnutím, na podporu ich osobnostného rozvoja a na ich následnú integráciu do reálneho života.

Úlohou zapojených osobností spoločenského, politického a podnikateľského života bolo námaľovať obraz do charitatívnej aukcie. Každý maloval srdcom a s vedomím, že výnos z predaja obrazov bude slúžiť znevýhodneným deťom a mladým ľuďom.

Od roku 1999 spolupracujeme so spoločnosťou Shell Slovakia s.r.o. na vernostnom programe SMART klub a deti. Členom SMART klubu sa môže stať každý, kto nakupuje poľohné hmoty alebo iný tovar na čerpacích stanicach Shell. Člen SMART klubu získava za každý nákup SMART body, ktoré si môže prostredníctvom SMART katalógu vymieňať za niektorý z ponúkanych tovarov alebo môže body darovať prostredníctvom Nadácie pre

počet darcov na Slovensku. Myslím si, že v súčasnosti sa na ľudí obracia nepomerne väčšie množstvo organizácií so žiadosťou o podporu. Keď to porovnávame s rokom 1999, keď sme organizovali 1. ročník projektu Hodina deťom, je to obrovský rozdiel. Preto my dúfame, že sice počet darcov Hodiny deťom je približne rovnaký, ale počet celkových darcov na Slovensku stúpa.

Počet žiadateľov sa taktiež viac-menej ustálil. Nevyznač prekročí číslo 400. Avšak vidíme, že pre mnohé organizácie neexistuje veľa alternatívnych zdrojov a že sú na nás pomerne závislé. Tento stav by mohlo taktiež zlepšiť posilňovanie hodnoty dobrovoľníctva a individuálneho darcovstva ako takého.

Je vobec v dnešnej uponáhľanej dobe (preplnené rôznymi ponukami) potrebné vymýšľať nové aktivity pre deti a mládež?

Nie je ich už dostatok?

Myslím si, že je otázkou potreba „nových aktivít“. Podľa mňa skôr ide o ich podobu. A tam je neustále priestor na zmeny. Ešte stále sú mnohé organizácie zamerané len na „vypĺňanie voľného času“. Nevedia odpovedať na otázku, k čomu ich aktivity smerujú, teda čo by chceli u detí a mladých ľudí zmeniť, zlepšiť. Teda, obľúbené slovo, evalúácia existujúcich aktivít a ich následné prispôsobovanie výsledkom tejto evalúácie (hodnotenia) je to, čo pokladám za veľmi dôležité a bez čoho je aj ziskanie nových zdrojov na aktivity s defmi ohrozené.

Myslite si, že je na Slovensku dostatok kvalitných projektov a dobrovoľníkov ochotných venovať sa deťom a mládeži?

Myslím si, že kvalitných ľudí a projektov je veľa. Otázkou však je, kde ich hľadá. Obávam sa, že problém môže byť v regionálnej nerovnomernosti. V niektorých lokalitách ešte stále nemajú ľudia dostatok informácií o tom, čo by mohli robiť, kto by im mohol na to prispieť, aké sú trendy v práci s deťmi a mladými, kde hľadá možnosti vzdelenávia... Keď budeme mať túto „infraštruktúru“, myslím, že aj kvalitní ľudia budú mať viac príležitostí pre to, aby sa prejavili.

Aké rôzne typy aktivít a projektov ste už podporili? A aké skupiny zasahujú?

Nadácia je zameraná na podporu detí a mladých ľudí od 5 do 26 rokov. Podporuje predovšetkým organizácie, ktoré sa dihodobu a systematicky venujú deťom a mladým ľuďom. V každom programe, ktorý Nadácia vypíše, je špecifikovaná cieľová skupina a cieľ programu. Niektoré programy sú preventívne – tu je aj naša priorita, niektoré riešia už vzniknuté problémy. Niektoré pracujú so zdravými deťmi, niektoré so znevýhodenými deťmi. Avšak čo ich spája je, že dieťa nemôže byť objektom práce niekoho, musí byť subjektom, partnerom, ktorý má právo vstupovať do toho, akú podobu budú mať aktivity, ktoré sú mu ponúkané. Taktiež by mal aktivity smerovať k pozitívному rozvoju ich osobnosti.

Je podľa vás nejaký typ aktivít, ktorý najviac prispieva k zdrávemu rozvoju osobnosti detí?

Myslím, že práve také, ktoré rešpektujú princípy spomenuté vyššie. To znamená poskytnúť deťom potrebnú slobodu a zároveň zodpovednosť. Nepristupovať k nim ako k niekomu, pre ktorého my najlepšie vieme, čo by im prosperlo, čo by ich bavilo, potešilo. A pracovať s nimi systematicky. Nielen raz za veľmi dlhý čas. Pracovať s deťmi je záväzok. Tis sú da na túto cestu mal by to brať zodpovedne, nielen ako svoju dobrú vôľu, ktorá raz je a inokedy nie. Súčasťou všeté našej organizácie je, že každé dieťa by malo mať človeka, ktorý ho miluje, pocit istoty, zájemenie rodiny a priateľov, pozitívny vzor a ďalšie impulzy a možnosti a príležitosti – a toto všetko prispieje k jeho rozvoju. Keď sa na to poziebrete je toho veľa, ale všetko je zároveň veľmi reálne. Len si to uvedomíte a robíť to.

Aké najvýraznejšie kvalitatívne zmeny ste už zaznamenali v podaných projektoch žiadateľov o grant a v živote detí?

Je toho veľmi veľa. Nechcela by som znížiť význam jedného tímu, že vyberiem iný. Pretože to, že sa niekde podarí prispieť k systémovej zmene alebo podporiť niečo s veľkým, niekedy celoslovenským dosahom a pomôcť napr. profesionálnym organizáciám ako je Fenestra pripravovať deti, ktoré boli svedkom domácej násilia na vypočúvanie, alebo OZ Návrat umiestniť niekoľko detí do náhradnej rodiny, alebo OZ Odysseus naštartovať a udržať program sociálnej asistencie pre mladých ľudí, ktorí sú – prevažne kvôli svojim závislosti alebo práci v sexbinizme – na ulici, alebo zdržanie Plámeniek, ktoré ako prvé poskytuje domácom hospicovú starostlivosť pre zomierajúce deti – je naozaj veľmi, veľmi dôležité. O nieč menej dôležité – z pohľadu jednotlivých detí – však nie sú ani aktivity malého, miestneho dosahu, ako napr. to, že sa nám v obci Kurov vďaka Spoločnosti Perseus podarí podchýtiť mladých ľudí, aby pôsobili ako dobrovoľníci v prospech svojej komunity, alebo v obci Blatnica posilniť spoluhráču školy a obce, ktorá viedla k tomu, že deti „vystúpili z roly pasívnych pozorovateľov a prijímateľov, do ktorej ich svet dospelých často vtáča“. Toto všetko má obrovský zmysel. Pretože v konečnom dôsledku ide o konkrétnu dieťa, ktorému sa skvalitní život, a tu je jedno, či je to v malickej obci alebo v projekte, ktorý má hoci aj veľkú mediálnu podporu.

UČENIE 12 APOŠTOLOV

„Bratia, nepripodobňujete sa tomuto svetu, ale premete sa obnovou zmyšľania, aby ste vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonále“ (post Rim 12,2). Tento citát mi vystúpil z pamäti, keď som sa zamýšľal nad tým, na čo asú taký spis, ako je „Didaché“, slúžil. Pravidl: čo robí a čo nerobiť, aby niekto patril do kresťanského spoločenstva. Je to normatívny spis, ktorý s veľkou mierou pravdepodobnosťou slúžil na sebavympredzenie kresťanského spoločenstva v kontexte ostatných zložiek spoločnosti. Je to návod, ako sa má kresťan vyprofilovať: ako sa podľa citovaných slov apoštola: „nemá prispodobňovať tomuto svetu, ale má sa premeniť obnovou zmyšľania.“ A preto bude toto dielo zaistie aktuálne aj pre dnešného človeka.

A dnešný kresťan hľadá v súčasnej spoločnosti svoje miesto. Skúma, čo nesmie, čo môže a ná a čo musí robiť, aby pokojne mohol povedať, že patrí do cirkevného spoločenstva. A tak si myslím, že ak si predstavíme túto nádhernú štúdiu správania sa kresťanskou komunitou, i keď časovo a miestne vzdialenej od tej našej, budeme mať nad čím premýšľať a načerpaťme inšpiráciu zo zdroja, ktorý vytrysko iba párs desaťročí po Kristovej smrti.

Počas antiky tento spis požíval veľkú vážnosť. Novovek však vedel o jeho existencii iba zo zoznamov kánonických kníh a zo zmienok u cirkevných otcov.

Celý grécky názov spisu znel: „Didaché Kyriu dia tōn dōdeka apostolón tois éthneis“, čiže doslova „Náuka Pána skrze dvanásť apoštolov národom“. Bežne sa však v slovenčine používa názov diela: „Náuka dvanásťich apoštolov“ alebo iba prvé slovo gréckeho názvu Didaché (skr. Did).

O autorovi Didaché je v žiadnom spise nehovorí. Ale na základe toho, že spis je normatívnym dokumentom, možno usudzovať, že ho zostavila niektorá kompetentná autorita miestneho kresťanského spoločenstva. Vzhľadom na veľkú nedôveru voči putujúcim charizmatikom (Did 11,4–12) by sa dalo usudzovať o predstaviteľovi volených služieb vo vtedajšej obci (biskup, diákonus). Ešte vždy si však voči putujúcim charizmatikom autor drží rešpekt a značnú úctu: „Každého apoštola, ktorý k vám prichádza, prijmite ako Pána“ (Did 11,4).

Väčšina súčasných autorov sa zhoduje v tom, že spis pochádza buď zo Syrie, alebo z Palestíny.

Doba vzniku je zhodná takmer u všetkých autorov. Niektorí autori ho súčasť situujú do konca 1. storočia po Kr., konkrétnie do rokov 90-100 po Kr. (A. Adam). Iná skupina autorov sa skôr prikláňa k začiatku 2. stor. po Kr. Ale zhradne možno konštatovať, že spis vznikol na prelome 1. a 2. kresťanského storočia.

Rozhovor pripravil Juraj Gradoš

Róbert Horka

neobvyklým úspechom. Nadácia sa podarilo získať pre projekt viac ako 150 tisíc ľudí. Vyše 2 500 podnikov a organizácií umožnilo svojim zamestnancom poukázať ich hodinový zárobok na účet Fondu Hodina deťom. Celkovo sa k 28. februáru 2000 podarilo vyzbierať 14 004 112 Sk. Prostredníctvom grantového programu Hodina deťom sme podporili v dvoch kolách 201 projektov, ktoré ovplyvnia životy viac ako 60 tisíc detí a mladých ľudí.

Kedže sa projekt Hodina deťom stretol s veľkým úspechom, nadácia sa rozhodla v projekte pokračovať. Dôležitou súčasťou kampane sa stal benefičný program vysielaný v priamom prenose 6 decembra 2000 na STV1. V druhom ročníku sa nadácia podarilo vyzbierať 13 426 406 Sk. Do Fondu Hodina deťom prispelo viac ako 200 tisíc ľudí a takmer 1 500 podnikov a organizácií umožnilo svojim zamestnancom zapojiť sa do projektu cez mzdrové učtárne. Druhý ročník verejnej zbierky nadácia uzavrela 15. februára 2001

Slovenska získal minimálne 30% z vyzbieranej sumy.

Štvrtý ročník - viac ako 144 tisíc darcov

Kampaň štvrtého ročníka projektu Hodina deťom otvorila dňa 14. novembra 2002 tlačová konferencia v kaviarni Studio Club Café na Laurinské ulici v Bratislave. Tlačovú konferenciu sme spojili s projekciou krátkych filmov dokumentujúcich podporené projekty. Po treći raz sme vysielali 120 minútový benefičný program Hodina deťom v priamom prenose na STV1 (6. decembra 2002). Nadácia sa podarilo vyzbierať 9 119 338 Sk. Do Fondu Hodina deťom prispelo viac ako 144 tisíc ľudí a viac ako 800 podnikov a organizácií umožnilo svojim zamestnancom zapojiť sa do projektu cez mzdrové učtárne. V tomto ročníku mali individuálni darcovia po prvýkrát možnosť prispieť prostredníctvom SMS zo siete oboch mobilných operátorov.

Štvrtý ročník verejnej zbierky nadácia uzavrela 15. februára 2003 a oficiálne ukončila 27. marca 2003 tlačovú konferenciu vo V - klube na Námestí SNP v Bratislave. Všetky prostriedky boli rozdelené v jednom kole grantového programu Hodina deťom, o ktorého sa v tomto ročníku prihlásilo 409 projektov so žiadostou o celkovú sumu 51 209 254,10 Sk. Princíp regionálnej solidarity zavedený

v treťom ročníku Hodiny deťom bol zachovaný aj v tomto ročníku.

Piaty ročník - vyzbieralo sa rekordných 10.216.122 Sk

Tretí ročník projektu odštartoval tlačovú konferenciu dňa 6. novembra 2001 v kinosále Mestského múzea v Bratislave. Na tlačovej konferencii sme po prvýkrát predstavili aj nového maskota projektu Šaša Hugo, ktorý sprevádzal celú kampaň. Po druhý raz sme vysielali 90 - minútový benefičný program Hodina deťom v priamom prenose 6. decembra 2001 na STV1. V treťom ročníku sa nadácia podarilo vyzbierať 10 210 515 Sk. Do Fondu Hodina deťom prispelo viac ako 140 tisíc ľudí a viac ako 800 podnikov a organizácií umožnilo svojim zamestnancom zapojiť sa do projektu cez mzdrové učtárne. Tretí ročník verejnej zbierky nadácia uzavrela 28. februára 2002. V jednom kole grantového programu Hodina deťom sme podporili 117 projektov vo všetkých regiónoch Slovenska. Dôležitým kritériom pri posudzovaní projektov sa stal v grantovom procese projektu princíp regionálnej solidarity, t.j. každý z troch regiónov

V piatom ročníku sa nám podarilo vyzbieť 10 216 122 Sk. Zapojilo sa viac ako 130 tisíc ľudí a viac ako 750 podnikov umožnilo svojim zamestnancom prispieť na Hodinu deťom cez mzdrové učtárne. Priatelia Hodiny deťom zorganizovali 32 komunitných zbierok vo svojich obciach a mestách vo všetkých regiónoch Slovenska.

Finančne v piatom ročníku kampane Hodina deťom bol rozdelené v dvoch grantových kolách. Do posudzovacieho procesu bolo zaradených 326 projektov na sumu 30 143 271 Sk. Žiadosti tak trojnásobne prevyšili vyzbieranú sumu.

Na základe princípu regionálnej solidarity v prvom grantovom kole Hodina deťom podporila 144 projektov v celkovej sume 9 551 828 Sk.

Siesty ročník Hodiny deťom

Siesty ročník kampane Hodina deťom prebieha od 23. novembra 2004 do 21. februára 2005. Finančie, ktoré nám pošlete po 21. februári 2005, sa budú rozdeľovať v nasledujúcom ročníku Hodiny deťom.

Ak chcete podporiť deti a mladých ľudí v tomto roku cez Hodinu deťom, pošlite SMSku na číslo 800 v sieti EuroTel aj Orange Slovensko. Do SMS správy môžete prispiesť pre Hodinu deťom svoj odkaz. Odkazy si môžete potom prečítať na hodinadetom.sk. Alebo kliknite na www.hodinadetom.sk a prispieť cez internet. Po prvýkrát máte možnosť prispieť do Fondu Hodina deťom aj poslaním stravovacej poukážky Ticket Restaurant na adresu Nadácia pre deti Slovenska, Heydukova 3, 811 08 Bratislava. Nezabudnite však poukážku z druhej strany znehodnotiť hocijakou pečiatkou! Ak radi chodíte na poštu alebo do banky, môžete peniaze poslat priamo na účet Hodina deťom: 222 200 200 / 0900 vedený v Slovenskej sporiteľni.

A ak vlastníte bankomatnú kartu, môžete prispieť na Hodinu deťom aj bankomaticky (len v sietiach vybraných bank). Prispievať môžete do konca januára 2005. SMSkou, bankomatom prispievate symbolickými 55 korunami, inými spôsobmi môžete prispieť ľubovoľnou sumou. Tak s chufou do toho!

Na Slovensku dnes žije 1 590 216 detí a mladých ľudí do 20 rokov. To je takmer 30% z celkovej populácie.

Deti potrebujú našu pomoc a podporu. Potrebujú niekoho, kto stojí pri nich a pomáha im robiť ľudí a správne rozhodnutia. Kto má na nich čas. Práve teraz.

red.

EMANUEL

Boh s nami

Peklo každého z nás, ktoré musí byť prežiarene svetlom pravdy. A na to bude Emanuel slúžiť. Bude slúžiť každému bez rozdielu. Bude dávať odpovede na otázky, ktoré nás - vás trápia a ktoré nahlas nevyslovíme, lebo máme strach z nepochopenia a odmielenutia. Nebudú to odpovede typu „10 rád, aby...“ alebo „návod, ako...“. Na vaše otázky budú odpovedať ľudia so skúsenosťami a odbornými vedomosťami. Emanuel si neprivilastňuje právo neomylnosti, ale zárukou pravdy mu bude hlavný censor Ježiš pod krycím menom Emanuel.

K logu:

Tie postavičky bez očí a čft, ktoré sa nedajú identifikovať, to sme my. Boh je s nami, my sme s ním. Boh je Emanuel a tvoríme spolu tím. Sme tí, ktorí držia spolu, pretože nás spája ten mocný muž, uprostred, ktorého ste, dúfame, spoznali.

Bude, ako nebolo...

Otázka: No čo je toto za stránku? (Zmätený kritik)

Drahý bratku!

Sme úprimne potešení, že si si všimol novú stránku Slovo. Bol to náš zámer. Má svojskú grafiku, svojský štýl a aj vlastný názov (ale to si už tiež všimol, lebo si z toho evidentne mimo). No napriek všetkému je to jedna zo stránok gréckokatolíckeho dvojtýždeníka Slovo, takže je to stránka kresťanská. Faktom je, že tu nenájdeš postup na výrobu „ohnivej vody“, nezáujem, rock ani nič podobné, o čo zakopávaš denne v tomto svete. Ale určite tu nájdeš „peklo“.

Ale pekne po poriadku:

Exotický Peťo z exotickej obce s exotickým názvom začínajúcim sa na „H“. Vyzerá sice ako

seriozny mláďa, ale rozhovor s ním je možný len v medziach humoru.

P. S. „Vážny som len vtedy, keď spím a mám toľko fantázie, že Nekonečný príbeh je len odvar.“

Mladučká, ale nie neskúsená Emka. Ak by ste na tejto stránke našli niečo poetické, vedzte, že to má na svedomí ona, pozri seriál Anima rozprávok. Až „vyrástie“, chce byť soľou, a preto s Ježišom doluje v hlbinách svojho srdca.

P. S. „Soľ nad zlatom.“

Absolútne nevystihnutelná Lusi. Je taká aj taká a aj keď ju už dlho poznáš, predsa nevieš nebudeš o nič mûdrejší ako po prečítaní tejto „charakteristiky“.

P. S. „Nehľadajte mňa, hľadajte Ježiša.“

Nenahraditeľný Emanuel. Narodil sa pred niekoľkými rokmi (2000). Urobil mnoho zážrakov (žiadne ilúzie Davida Copperfielda) a vďaka nemu môžeme byť spasení. Predstav typu: veľké svaly, dlato v ruke, modré oči, blond vlasy, jednoducho severský typ, by asiel nesplnil.

P. S. „Ja som Cesta, Pravda a Život.“

Usmievavá Jana s jamôčkami v lícach. V basketbale by svoju výškou nevynikla, ale dobrého veľa nenaťasťie. Navonok žieňa krehké, ktoré každého vráti do reality svojimi trefnými poznámkami.

P. S. „Vsyo jasno.“

Energická Janka. Empatická, elegantná, emancipovaná, egocentrická, environmentálna, ekumenická, efektívna extrovertná evanjelizujúca pre Emanuela.

P. S. „Nemám rada prívlasky začínajúce sa na „E“. Vlasy mám!“

Ladná Evka: (Nie, nezmýlili sme sa, „H“ ako hľadná tam nepatrí.) Hoci je obliečená podľa najnovších módnich trendov, nešpecializuje sa na módné, ale duchovné poradenstvo. V tomto prípade obrázok nekorešponduje s realitou.

V skutočnosti je jej postava štíhlá a symetrická.

P. S. „Nemám čo dodať.“

Tak, toto bolo niečo o nás pre vás a teraz by sme radi privítali niečo od vás pre nás.

EMANUEL

PS: Nabudúce si povieme o modlitbe o 5 minút 12.

Počuli sme: Všetko je na webe.

No nie všetko je na webe – zaznelo.

Ale naša e-mailová adresa je na webe : emanuel@crossmail.sk

dobré rady
k ni(e)čomu

Exodus - východ

Vyslobodenie Izraelitov z egyptského otroctva

Jakubovi synovia začínajú prosperovať a rozmnožovať sa v Egypte, v zemi, ktorú im daroval Jozef. Zdá sa, že všetko je priaznivé pre vzrast Jakubových synov. Roky plný a situácia Izraelitov sa zhorší, lebo spomienka na Jozefa, muža, ktorý zachránil Egypt od hladu, už vprchala. Po 400 rokoch sa situácia stáva neznesiteľná. Nový faraón vidí Izraelitov ako nebezpečenstvo svojho prežitia, vidí ich ako potencionálnych nepriateľov, ktorí sa v ktoromkoľvek momente môžu spojiť s inou krajinou a poraziť ho. V tejto súvislosti vchádza do Božieho tajomstva. Je to 400 rokov mlčania bez konca. Boha nikde nevidno. Zdá sa, že celá história patriarchov bola vymyslená. Mystici poznajú tiekotu situáciu veľmi dobre, veľmi dobre poznajú „mlčanie Boha“, keď majú dojem, že celá skúsenosť a žitie z Boha nebolo ničím, iba ilúziou. Čím väčšia je tma (nazvaná tiež tmaovou noc viery), objaví sa zrazu Svetlo, a ich život sa stane podstatne plodným; plodnosť, ktorá narastá v priebehu stáročí. Izrael vchádza do tejto veľmi bolestnej skúsenosti a vidí, ako je podrobnený celému radu hanobení, všetkým možným utrpeniam a otráveniu otroctvu. Nadíde chvíľu, keď Egypťania chčú, aby izraelský lud zanikol a dajú prikázať babiciam, aby usmrtili každého chlapca, čo sa narodí z tohto ludu (Ex 1, 5-16). Niet pochyb, že mlčanie Boha neznamená, že ostáva nečinný. On nadálej pôsobí svojím

spôsobom, a spôsob Božieho konania je vždy odlišný od konania človeka. „Ved myšlienky moje nie sú myšlienky vaše a cesty vaše nie sú cesty moje - to výrok Pána. Ako sú nebesá vyvýšené nad zem, tak sú cesty moje vysoké od cest vašich“ (Iz 55, 8-9). Boh teda dovolí, aby Izrael klesol až do najhlbszej biedy a poníženia - takmer až do nebytia, ktorému neostáva nič iné, len úzkostne kričať a volať k Bohu, k tomu Bohu, o ktorom hovorí, že sa zjavil ich otcom.

A Boh počuje tento nárek. „Videl som utrpenie ľudu svojho v Egypte a začul som jeho volanie pre pracovních dozorcov. Viem o jeho utrpení“ (Ex 3, 7).

Nie je to tak, že by Boh ostal ľahostajný voči utrpeniu svojho ľudu, tak ako neostáva ľahostajný voči utrpeniu žiadneho človeka. Jednoducho, čas je od Boha a nie od človeka, a tento čas, ktorý človek nechápe, je časom dorievania, je časom spásy a vždy je to čas

vzrastu. A preto: „Čím viac Izraelitov utláčali, tým väčšim sa rozmnzožoval a viac sa rozrástal“ (Ex 1, 12).

V tomto temnom čase, nepochopiteľnom pre ľudí, Boh pripravil vodcu - Možiša. On sa stane ohnivkom refaze, ktorá pospája tento zvyšok ľudu s patriarchami. Tým, že ho spojí s nimi, Izrael, ktorý takmer nie je ľudom, zdedí všetky prísľubyňa, ktoré Boh vyriekoval. Tieto prísľubyňa sprítomní a vtedy už Božie prísľubyňa nebudú pre Izrael ľen spomenenkami na minulosť, ale budú to pamiatky - memoriály viery.

IGLESIA SIN FRONTERAS

P. Antonio Pavía, Quito - Ecuador

Preložila E. Iliečková

Ilustračná snímka: archív redakcie

PRÍBEHY ZO ŽIVOTA SVÄTÝCH

Náš prepodobný otec Teodóz, pôvodca spoločného života (11. január)

Tento svätec sa narodil okolo roku 423 v Kapadócií. Jeho otec sa volal Proerzij a matka Eulógia. Bývali v dedine zvanej Magariás. Rodičia zasvätili syna na službu Bohu a on sa už od útleho detstva vyznačoval veľkou nábožnosťou. A pretože mal krásny a hubovzvěrný hlas, ako mládik bol ustanovený za četeča v chráme. Ale jeho duša túžila po živote v púští. Upevnený modlitbou sa rozhodol zanechať svet a vydal sa do Jeruzalema, aby sa poklonil svätým miestam. Potom sa ukryl pred lúďmi a úplne sa oddal modlitbe a rozjímaniu o Božích pravdách. Usadil sa na hore Sion pri zbožnom starcov Longinovi a nasledujúc hore rady upevňoval sa v čnotach a v dokonalosti mníšskeho života. Neskôr sa usadil pri novopostavenom chráme Božej Matky, ktorý postavila nábožná Glycéria. Príšný život mladého Teodózia upútal na seba pozornosť veriacich a oni sa začali zhorňovať pri jeho jaskyni. Svätý mládik sa bál, aby ho ľudskej chvíľy neuvedli do pokusenia pýchy, preto tajne odšiel do Betlehema a tam býval v jaskyni. Tu prežil 30 rokov a nikto o ňom

nevedel. Bol to život plný utrpenia, lebo za celý čas nejedol chlieb a sýril sa figami, bylinami a koreniami. No z Božej vôle prišlo k nemu niekoľko učeníkov.

Časom začal počať učeníkov narastaf a svätý Teodóz vystaval monastier a pri ňom 4 chrámy. Čoskoro sa tam zhromaždilo viac ako 700 ľudov a prichádzalo tam celé ľudí.

Na Kvietnu nedelu sa stala táto príhoda. Zíšlo sa tam veľmi veľa ľudu a nebol ich čím násytiť, lebo komora bola prázdna. Teodóz prikázal ľudom posadať si do radov a mnichom kázal ísť do práznej komory. Oni šli a našli množstvo chleba rozmnoženého záchranným spôsobom. Takýmto spôsobom násytił Teodóz národ aj druhý raz a to na sviatok Zosnutia Presvätej Bohorodičky.

Ked' mal Teodóz už 94 rokov, zhromaždil v chráme v Jeruzaleme kňazov a mnichov na rozhovor. Vtedy akási žena, čo mala fažkú nevyliečiteľnú ranu na hrudi, dotkla sa jeho rúcha a v tejto chvíľi ozdravela. Boh mu dal silu konaf záhraky.

Ked' sa v Palestíne rozmnožili kobyly tak, že zničili všetko obilie, Teodóz urobil znak kríža a kobyly odleteli a húsenice vyhynuli.

Raz príšla do monastiera istá žena so synčekom a ten užrúč Teodóza ukázal na neho prstom a nahlas zvolal: „Mama, to je ten starec, ktorí

ma zadržal v studni a držal ma, aby som sa neutopil vo vode!“ Vtedy matka padla k noham Božieho slchu a vyrozprávala toto: „Môj syn sa hral doma a v neopatrnosti spadol do studne. Kým sme sa po istom čase obzreli, hľa div, našli sme ho, ako sedí nad vodom. On nám povedal, že istý starec – mnich, zisiel k nemu, chýtil ho za ruku a držal ho nad vodom. Odvtedy som obišla s chlapcom nemalo monastiere, aby chlapec spoznal toho, kto mu zadržal život, až mu Boh ťaftasť doviadol sem.“

Boh mu dal milosť vidieť duchom veci, ktoré sa diali aj na stovky miľ. Raz Teodóz prikázal zažvoniť a ked' sa zisli mnisi, povedal im: „Modlite sa, bratia, lebo Boh zoslal fažkú dopustenie na východ.“ Jeho slová sa potvrdili, lebo toho dňa nastalo v Antiochii strašné zemetrasenie, pri ktorom zahynulo niekoľko desiatok tisíc ľudí.

Rok pred svojou smrťou upadol Teodóz do fažkej choroby, v ktorej znášal nevyšlovné bolesti s najväčšou trpezlivosťou a odovzdaním sa do vôle nebeského Otca. Pred smrťou zhromaždil a požehnal svojich bratov a s modlitbou na ústach odovzdal dušu do rúk nebeského Otca. Jeho telo bolo pochované v betlehemskej jaskyni, v tej istej, v ktorej kedyd' roky žil a jeho hrob sa preslávil mnohými záhrakami.

Spracované podľa prekladu
M. Zimu: Životy svätých

„Ved v nôm telesne prebýva celá plnosť božstva. V nôme ste aj vy naplnení. On je hlavou každého kniežstva a mocnosti...“ (Kol 2, 9-10).

Istý kház, ktorý strávil viac týždňov v Palestine, rozprával:

Ked som sa so svojimi priateľmi ocitol pred Omarovou mešitu, ktorá stojí práve na mieste, kde volakedy stál jeruzalemský chrám, našiel som tam veľa slepých ľudí. Ked som sa vyzvedal na príčinu tohto istý, istý násť priateľ, ktorý dlhé roky žil v Palestine, nám o tom hovoril takto: Ti slepi, sú tu mioslimi. To sú ti najpravovernejší. Mnohí z nich si vykonali pút do Mekky, k posvätnejmu kamene moslimov – ku Kábe a dali sa oslepiť, pretože hovoria: „Videl som Mekku, čo ešte by som mohol chcieť vidieť v tomto živote? Kto videl Mekku, videl všetko!“ (DP 1995, 2).

Niečo podobné by sa malo udiť v živote každého kresťana, ktorý už vo svojom živote mal záštitok Žijúceho Krista. Ten, kto už počíť jeho pomoc, jeho blízkosť vo svojom živote, ten by si mal uvedomiť, že v tomto svete nehnádaj už nici hodnotnejšie, ako je zmŕtvychvstály a žijúci Ježiš, ktorý účinkuje v našich životoch.

Neverite? „Podte a uvidíte!“ Svätý Ján bol jeden z tých dvoch učeníkov, ktorí počúli tieto Kristove slová. „Síť teda, videli, ... a zostali v ten deň u neho“ (Jn 1, 39).

Já už nikdy nezabudol na toto stretnutie s Ježišom. Podstatu tejto svojej skúsenosti s Ježišom neskoršie opísal: „Čo bolo od počiatku, čo sme počuli, čo sme na vlastné oči videli, na čo sme hľadeli a čoho sa naše ruky dotýkali, to zvestujeme: Slovo života. Lebo zjavil sa život a my sme videli, dosvedčujeme a zvestujeme vám večný život, ktorý bol u Otca a zjavil sa nám. Čo sme videli a počuli, zvestujeme aj vám, aby ste aj vy mali spoločnosť s nami“ (1 Jn 1, 1-3).

Prví apoštoli šli za ním, videli, počuli a zostali u neho... A po nôm mnohí iní... Podme aj my! Uvidíme a počujeme! A potom už u Ježiša zostaneme!

„Vydal sa nás seba samého, aby nás vykúpil z každej neprávosti a očistil si vlastný ľud...“ (Tíť 2, 14).

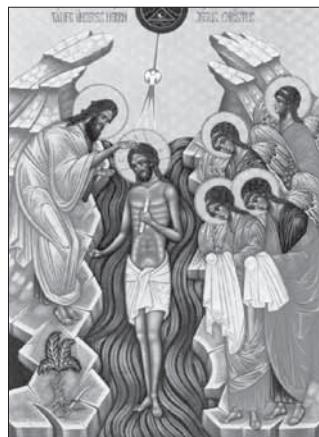
V 18. storočí účinkoval v Taliansku ľudový misiónar a horlivý kazateľ svätý Pavol z Kríza. S bolesťou v duši pozoroval, že mnohí ľudia – aj kresťania – nepoznajú cenu Kristovho umučenia a nedakujú Pánu Ježišovi za to, že ich svoju smrť na kríži vykúpil. Preto založil rehoľu pasionistov (z lat. *passio* = utrpenie). Členovia tejto rehole nielen sami rozjímalí o Kristovom utrpení a smrti, ale prednáškami a kázňami poučovali aj veriacich o Kristovej smrti (DP 1998, 3).

Na sviatok Bohozavenia nám svätý Pavol pripomína, že „zjavila sa Božia milosť na späsu všetkým ľuďom...“ On „vydal za nás seba samého, aby nás vykúpil z každej neprávosti“ (Tíť 11; 14). Vykupiteľská smrť Ježiša Krista si preto zasluhuje našu pozornosť a vďačnosť. Io preto, že „všetci sme blídlí ako ovce, išli sme každý vlastnou cestou!“ (Iz 53, 6). A on sa za nás obetoval, „pretože sám chcel“ (Iz 53, 7). To je naozaj dôvod, aby sme deň čo deň dokávali Ježišovi za jeho vykupiteľskú smrť a zvestovali ju všetkým, „kým nepríde“ (1 Kor 11, 26).

- fd -

6. január – sviatok Bohozavenia

Sviatok Bohozavenie nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krísta je jeden z najväčších sviatkov, ktorým si pripomíname a oslavujeme krst Ježiša Krísta v Jordáne: „... Ked bol Ježiš pokrstený, hned vystúpil z vody. Vtom sa mu otvorilo nebo a on videl Božieho Ducha, ktorý ako holubica zostupoval a prichádzal nad neho. A z neba zaznel hlas: Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie“ (Mt 3, 13-17).

Spasiteľ sveta, ten, ktorý bol bez hriechu, prijíma krst ako každý jeden hriech. Boh sa dáva kr stíf vlastným stvorením. Svätá trojica sa zjavuje ľuďom, Svätý Duch zustupuje v podobe holubice, je počuf hlas z neba a uskutočňuje sa vykúpenie ľudskeho pokolenia. Je to slávnostné potvrdenie, že Ježiš je Božím Synom od večnosti, ktorý teraz začne verejně vystupovať ako sprostredkovateľ medzi Bohom a ľuďom. Z čítania svätého evanjelia vidieme, že Ježiš sa postavil do zástupu hriechov, ktorí prichádzali k Jánovi Krstiteľovi dať sa pokrstiť v rieke Jordán. Zostúpil s nimi do „vôd viny“, a tak sa bezvýhradne postavil na našu stranu. Hned prvé jeho vystúpenie vyjadruje rozhodnutie, že bude s nami, že bude spolu s nami niesť naše bolesti a starosti. Nepostavil sa na prvé miesto, nezasadol v divadle sveta do čestnej lóže. S hriechníkmi sa dal pokrstiť. S mýtnikmi

Na Slovo darovali

o. František Fedor, Šarišské Michaľany – 300 Sk; Vendelin Sabo, Holíč – 340 Sk; Ing. Andrej Hančík, Šačíarov – 150 Sk; Juraj Kaputa, Bogliarka – 40 Sk; Mária Krasňanová, Bardejov – 50 Sk; Bohužnáman, Zvolen – 150 Sk; Mária Mandžáková, Kochanovce – 50 Sk; Ludmila Špončáková, Prešov – 50 Sk; čitatelia časopisu SLOVO z Lackoviec – 300 Sk; Štefan Bobík, Veličky – 50 Sk; Mikuláš Čornanič, Humenné – 50 Sk; Ián Roško, Kolonica – 150 Sk; Štefan Švigař, Olška – 50 Sk; Helena Zavacká, Lúbica – 150 Sk; Jozef Džama, Bystré – 50 Sk; Alžbeta

zasadol za jeden stôl. Medzi lotrami na kríži dokonal. V jeho osobe sa k nám Boh tak priblížil, že s nami žije i umiera doposiaľ.

Boh sa k nám priblížil. Je dôležité, či sa aj my priblížujeme s ním, či jeho blízkosť znesieme, či sa o túto blízkosť snažíme, alebo sa od Boha vzdáľujeme. Lebo o všetkých nás ktorí sme prijali v mene Svätej trojice svätý krst, v tej chvíli Boh otec povedal: To je môj syn, alebo moja dcéra, vykúpená krvou môjho Syna, osvetnená milosťou Svätého Ducha a mnou stvorená pre večnú blaženosť. Položme si v tomto okamihu zapár otázkou a zamyslime sa nad ním. Samozrejme, odpovede na ne si musí dať každý sám.

Sme aj my v dnešnej deň oblečení do šiat svätej milosti? Sme aj dnes Božími deťmi? Slávime svätého Bohozavenia s cístym srdcom alebo sme poškvrení hriechom? Je nám lepšie byť synmi Svätej trojice a byť spasení alebo deťmi preklisia a otrokmi pekla? Pokiaľ sme stratili svojimi slabostami odev nevinnosti, mame ešte stále možnosť očísťiť sa v kúpeli žiaľu a slzáčok pokánia. Ved nášu nádej spočíva v nekoneneom Božom milosrdenstve.

Dnešný sviatok sa v minulosti nazýval dňom „osvetenia“, pretože v tomto dni ohľásení čakatelia svätého krstu prijali krst, a tak získali milosť „osviečivúcu“. Podľa toho si dovolíme tvrdiť, že v prvých časoch sa kresťania v deň svätého Bohozavenia ponáhali do chrámov a všetky každodenne úlohy v tento deň odkladali. Aj my dnes, v tento veľký sviatok, odložme každodenné úlohy, starosti i trápenia a pripojme sa k prvým kresťanom, aby sme mohli spievať Bohu z celého srdca:

Zjavil sa dnes celému svetu, pane, a tvorej svetlo až nás ožiarilo, preto fa vrúcne oslavujeme. Zostúpil si k nám a ukázał sa, Svetlo neprístupné (Kondák sviatku).

Peter Laca

Snímka: internet

Vyžinkárová, Košice – 50 Sk; Mária Tabaková, Martin – 150 Sk; Margita Kostovčíková, Michalovce – 150 Sk; Anna Tančáková, Mrázovce – 50 Sk; Helena Vašková, Trebišov – 50 Sk; Júlia Šujanská, Margecany – 50 Sk; Gréckokatolícky farský úrad Helcmanovce – 100 Sk; MUDr. Viera Tereková, Košice – 150 Sk; Rím. kat. farský úrad Dobrá Voda – 40 Sk; Gréckofarský úrad Vyšné Nemecke – 100 Sk; Anna Mitrová, Orehová – 50 Sk; Elena Sýkorová, Slovinky – 450 Sk; Mária Žigová, Borov – 40 Sk; Alžbeta Čabinová, Michalovce – 100 Sk.

Úprímné Pán Boh zaplat. Ďakujeme!

Obrátenie moslimky

Muslimovia veria v jedného všemohúceho Boha, Alaha, ktorý zjavil svoju vôľu skrte prorokov Mojžiša, Ježiša a Mohameda. Ich posvätným mestom je Mekka a púť do nej je povinnosťou každého zbožného moslima. Takoto zbožňou a horlivou muslimkou bola Nahed Mahmoud Metwali, zástupkyňa riaditeľa najväčšieho gymnázia v Káhire. Vďaka svojím schopnostiam a ctižiadostivosti dosiahla svoje postavenie už v pomerne mladom veku a na svojom pracovisku si získala autoritu. Bola energická, rozhodná a zvlášť známa tvrdým jednaním s učiteľmi, ktorí vyznávali kresťanstvo. Všetci sa jej báli, dokonca i riaditeľ musel počítať s jej slovom. Takto vyzeral vonkajší obraz o Nahed.

Vo vnútri to vyzeralo úplne inak,“ píše vo svojom denníku Nahed. „Tam sa náchádzal človek citlivý a plný lásky, ktorý miloval Boha. Vela som sa modlila a často čítala Korán. Kresťanov som nenávidela preto, že nemilovali Boha, ktorého som milovala ja. Oni sa k nemu nemodlili ako ja... Existovalo ale niečo, čo ma miatlo, chýbal mi vnútorný pokoj, ktorý malí oni a po ktorom som túžila.“ Aby sa Nahed priblížila k Bohu, vykonalá púť do Mekky. „Pritiahni ma k sebe,“ modlila sa. „Dovoľ, aby som fa cítila. Dotkní sa ma.“ Domov sa vrátila ešte viac nepokojná ako predtým.

V škole potrebovali sekretárku. Vzdelávacie úrady sa pytali zástupkyne, či prijme sekretárku s vysokou kvalifikáciou, ale kresťanskou vyznániu. „Nesnažila som sa ukryť svoj odpor k ponuke mať kresťanku ako školskú sekretárku, s ktorou budem musieť byť denne v kontakte,“ píše Nahed. Ale kvôli dobrým posudkom o nej, hlavne o jej poctivosti, ju nakoniec Nahed prijala.

Nova sekretárka sa menovala Samiah. Keď sa príšla prihlásiť do zamestnania, prijala ju Nahed na miesto riaditeľa, pretože bola na ňu veľmi zvedavá. „Bola som očarená spôsobom, akým sa na mňa dívala. Pozdravila som sa jej prezieravým úsmeškom, čo ju ale nezmiatio.“ Ďalší deň sme znova mali rozhovor, ktorý na mňa urobil silný dojem: „Ona sa celkom líšila od ľudu, ktorých som poznala. Bola silná, odvážna, ale veľmi privítavá, presvedčená a sebaistá. Neznepokojovala sa mojím uprenutym pohľadom na ňu. Ona má to, čo mi chýba a čo hľadám,“ pomysela som si. Prvýkrát v živote som sa cítila malou. Napriek tomu, že mala tridsať rokov a ja štyridsať, cítila som sa byť tou mladšou. Začala som jej vysvetľovať svoju predstavu, ako má vyzeráť jej práca. Chcela mi, na moje prekvapenie, prácu veľmi uľahčiť a bola pripravená prevziať väčšiu časť mojich úloh. Dala mi pocit, že ma má ráda. Ale prečo? Asi všetci kresťania zo školy ju už upozornili, čo môže odo mňa očakávať.

Obdivovala som ju a začala som ju mať rada. Malá iný spôsob reči, jemný hlas, jednala taktnie a prívetivo. Bola úplne iná ako ja. Jej oči boli plné vnútorného pokoja.

Stalo sa to raz, keď sme trávili v rozhovore celé hodiny a vôbec nám to neprípadalo

dilho. Vtedy som sa jej spýtal: „Semiah, veríš v Bohu?“ Prisvedčila a povedala: „Okrem Boha neexistuje žiadny boh.“ Neverila som vlastným ušiam, ako ma to prekvapilo. Ohro-

mene som sa pýtal ďalej: „Kresťania veria v jedného Boha?“ Ona povedala presvedčivo: „Ano, v jedného Boha.“ Povedala som, ako som to chápala: „Veríte, že Kristus je Bohom a Panna Mária tiež.“ „To by bol mnoho božstvo-polyteizmus,“ odpovedala, „a my nie sме žiadni polyteisti. Veríme v jedného Boha. Panna Mária je matkou Krista, ale nie je Bohom.“

Mala som dojem, akoby sa zospala veľká pyramída. Kresťania veria v jedného Boha! Nechápalam som kresťanov správne. Pripomeneš mi sa všetko, čo som im urobila, akých kŕív som sa voči nim dopúšťala. Povedala som: „Rozprávaj mi o kresťanskej viere.“ Keď

Spomínanie

Dňa 23.10. 2004 odovzdala svoju dušu Kristovi vo veku 72 rokov **Pavol Ondrik**, gréckokatolík z Michaloviec. Manželka Mária so synom, dcérou s rodinou a Švagriňou Helenou prosia všetkých, ktorí ho poznali, aj čítajúcich tieto riadky, aby sa zaňho modlili pri Pánovom oltári.

Pri nedožitých 75. narodeninách (29.12. 2004) s láskou spomíname na drahú manželku, maničku, babičku a prababičku **Annu Mottovú** z Baškoviec pri Sobraniach.

Inzercia

Maľovanie interiérov chrámov, obnova fasád, reštaurovanie oltárov, ikonostasov, obrazov, sôch

začala rozprávať, cítila som vôňu kadidla. Takúto vôňu som ešte nikdy necítila. Nebola som si istá, či je to skutočnosť alebo sen.

Takto vyzeral Nahedin začiatok cesty ku kresťanstvu. Nebolo to jednoduché. V horlivej modlitbe prosila Boha, aby jej ukázał správnu cestu k sebe. Vedela, aké dôsledky môžu nastať, keď prijme kresťanstvo. Ale bola pripravená obetovať svoj život pre nájdenie pravdy.

Nahed prijala krst. Šťastie z nájdenia Boha ju napĺňalo do takej miery, že už necítila strach, ktorý ju sprevádzal tolko rokov. V kresťanskom prostredí Nahed ráda rozprávala o svojej ceste poznávania Boha. Jej svedectvo sa nahrávalo na pásky. Jedna z nahrávok sa neopatrosťou dostala do rúk úradníkov pre bezpečnosť. Pre Nahed sa začala cesta, ktorú jej ukázal Kristus na kríži.

Prestupenie z moslimskej viery v krajinách, kde je islam štátnym náboženstvom, sa považuje za fažký politický zločin. Nahed mala pred sebou niekoľko možností: mohla vyhlásiť, že nahrávka je falošná, rodina ju mohla umiestniť v zariadení pre mentálne postihnutých alebo ju mohla zabíť.

Začalo sa zatýkanie a prenasledovanie kresťanov, s ktorými sa kontaktovala. Rodina bola pripravená splniť pokyny bezpečnostných orgánov. Nahed sa začala ukraývať. Utekala z miesta na miesto, lebo po nej sledili ako po loveckej zveri. Svoju dôveru vložila do Božích rúk a nebola sklamaná. Mnohokrát celkom zátračným spôsobom unikla nastraženej pasci. Nakoniec sa jej podarilo spoľu s dcérou pod falošným menom ujsť do iného štátu.

Tam napísala o svojom živote. V epílogu píše: „Panе, požehnaj všetko, čo som napísala, aby to prinieslo požehnanie tým, ktorí to budú čítať alebo počúvať. O. Panе môj, ktorý si premenil moje srdce z kameňa, dotkní sa všetkých ľudských sŕdc, aby fa poznali, teba milovali a boli schopní svoj život odovzdať do tvojich rúk. Ty si si všetkých zamiloval ako prvý.“

Jej osudy boli zapisané v jej autobiografii a boli knižne zverejnené.

Immaculata
Ilustračná snímka: internet

a zlátenie. Oprava a ladenie organov. Pokrývanie striech a veží. Ponúkame zlávu, stopercentnú kvalitu a dlhorocnú záruku.
Tel.: 035/ 659 31 39, 0905 – 389 162; www.reart.szm.sk

Liturgie v Martine a Ružomberku

Sväté liturgie v Kostole Povýšenia sv. Kríža Martin - Priekopu Po, St, Pi: 16.30 hod. / Ne: 08. hod. / V 2. ned. v mesiaci sv. lit. vo fariskom kostole v Martine o 16. hod.)

Sväté liturgie v Kostole otcov Jezuitov Ružomberku v 2. nedef u v mesiaci o 10.30 hod.
Sväté liturgie v UPC biskupa Vojtáška, kaplnka na FF Ružomberok každý utorok o 19. hod.

Liturgie v Prahe

V Prahe v Kostole Kozmu a Damiána na Vyehradskej ulici sa slúžia **slovenské gréckokatolícke liturgie každú stredu, nedelu a vo svätky, vždy o 17. hod.**

O nových možnostiach štúdia na GBF PU v Prešove

Bliží sa čas, keď sa mnohí absolventi stredných škôl rozhodujú o tom, kde po kračovať v štúdiu na vysokej škole. O rozhovor sme preto požiadali prodeka na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte Doc. ThDr. PaedDr. Marka Pribulu, PhD., ktorý nám priblížil nové možnosti štúdia na fakulte.

Vtomto roku prebiehala reakreditácia všetkých vysokých škôl. Aký rezultát dosiahla v tomto procese naša fakulta?

Akreditácia je pre každú vysokú školu strategickou skutočnosťou. Od jej výsledkov závisí, v ktorých odboroch môže konkrétna fakulta realizovať štúdium. Som nesmierne rád, že všetky študijné programy, o ktorých akreditáciu sme žiadali, boli úspešne akreditované, takže na rozdiel od nedávnej minulosti, keď sa na fakulte dalo študovať len v jednom študijnom odbore, dnes ich ponúkame štyri a na akreditáciu ďalších dvoch pracujeme.

O štúdium akých odborov sa môžu absolventi stredných škôl uchádzať na našej fakulte?

Eminentným poslaním každej teologickej fakulty je poskytovať teologicke vzdelenie. Prioritne teda ponúkame šestročné magisterské štúdium katolíckej teológie pre adeptov kňazskej služby aj pre laikov. Potešiteľné je, že vobec prvýkrát v histórii sme získali akreditáciu doktorandského štúdia katolíckej teológie. Väčšina našich absolventov, ktorí majú záujem o hlbšie štúdium teológie, môžu získať doktorát z teológie priamo na našej fakulte.

Spomíname ste však štyri študijné odbory...

Ano. Druhým študijným odborom je učiteľstvo umeleckých a výchovných predmetov, konkrétny študijný program náboženská výchova v kombinácii predmetov. Nejedna sa teda už o štúdium náboženstva a etiky, ale v kooperácii s ďalšími fakultami univerzity sme rozšírili možnosti štúdia náboženskej výchovy o kombináciu s nasledujúcimi predmetmi: slovenšký jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra, dejepis, ekológia, biológia, fyzika, hudobná výchova, telesná výchova a, v prípade úspešnej akreditácie, aj rusínsky jazyk a literatúra. Teda sú tu nové alternatívy, aj čo sa

týka uplatnenia absolventov v praxi. Tento študijný program je dvojstupňový, to znamená, že po absolvovaní trojročného bakalárskeho štúdia úspešní absolventi pokračujú v dvojročnom magisterskom štúdiu s možnosťou získať po vykonaní rigoróznej skúšky doktorát z pedagogiky. V súčasnosti prípravujeme ďalšie jednodobrovory pătročný magisterský študijný program náboženská výchova.

To je iste potešiteľné, prečo však k tomuto kroku nedošlo už skôr?

Veci nie sú vždy také jednoduché, ako sa zdajú. Fakulta na to, aby študijný program získal akreditáciu, potrebuje splniť veľmi náročné kritériá. Fundamentálnym východiskom je prítomnosť garanta, to znamená minimálne jedného univerzitného profesora a docenta pre každý študijný program. Čím vyššie vzdelanie chce škola realizovať, tým viac profesorov a docentov potrebuje. Toto pri súčasných kritériách na získanie týchto akademických titulov nie je vobec jednoduchá záleženosť, tým viac, že naša fakulta oslávila v roku 2005 ešte len 15. výročie svojej existencie. Ale, chvála Bohu, naša pozícia sa opriťa minulosť rýchlosť lepšila, čo atestovala aj posledná akreditácia. Tu by som chcel podakovať našmu otcovu biskupovi Jánovi Babjakovi, ktorý má enormný záujem o gradáciu kvalifikačného potenciálu fakulty a všemožne

ju podporuje. Vďaka ale patrí aj všetkým učiteľom, ktorí na tom rovnako systematicky pracujú.

A čo ďalšie dva odbory?

Ďalším odborom, ktorý možno u nás študovať, je bakalársky študijný program religionistika. Aj keď sa jedná o náročné štúdium judaizmu, kresťanstva, islamu, orientálnych náboženstiev, nových náboženských hnutí a smerov, vrátane siekt či okultizmu, veľa si od neho sfabujeme, ved najbližšie sa takýto odbor dá študovať len v Banskej Bystrici a Bratislave, potom až v Brne, Prahe a Pardubiciach. No a posledným študijným odborom je pedagogika - bakalársky študijný program animácia voľného času. Možnosť uplatnenia absolventov týchto študijných programov v praxi po našom vstupe do multikultúrnej a multietnickej EÚ bude iste veľmi dobrá. Budeme sa snažiť, aby sme čo najskôr získali aj akreditáciu na nadväzujúce magisterské štúdium týchto odborov. Takže povzbudzujem všetkých, ktorí vahajú, aby využili možnosti, ktoré im naša fakulta ponúka, ved aj v Cirkvi potrebujeme mûdrych, vzdelaných a inteligentných ľudí, ktorí sa uplatnia na trhu práce v najrozličnejších službách a povolaniami. O konkrétnych možnostiach a štúdiu budeme iste informovať aj prostredníctvom časopisu Slovo.

Rozhovor pripravil Juraj Gradoš

slovotest

Otestujte si nezáväzné svoje vedomosti. Odmenou vám bude poznanie neznámeho.

1. Ako sa nazývajú stredné dvere na ikonostase?

2. Čo sa rozumie pod skratkou IC XC NI KA?

3. V ktorom roku bola zriadená Prešovská eparchia?

4. Aké bolo biskupské heslo blahoslaveného biskupa P. P. Gojdiča, OSBM?

5. Kto je autorom kníh Zostali verní?

6. Na ktorom vrchu dostal Mojžiš od Boha Desatora?

7. Kto pokrstil Ježiša v Jordáne?

8. Veriaci ktorého náboženstva konajú púť ku posvätnému kameňu Kábe?

9. Čo znamená meno Emanuel v hebrejskej?

10. Ako sa volá ekumenický patriarcha ortodoxných církví a súčasne konštántinopolský patriarcha?

Baratolomej L.

Moslimová, 9, Boh s nami, 10,

S., 6, Šiba, 7, Jan Rastislav Štefan,

Lesák, miluime ho, 5, Ján Babjak,

Kristus výzva, 3, 18/18, 4, Boh je

odpovede, 1, Čárske, 2, Ježiš

DETSKÉ MIŠ-MAŠ

MÍŠA a MAŠE

NEVINIATKA

Na jednom mieste vo Svätom Písme sa píše o hroznnej udalosti. Istý kráľ sa dozvedel nečakanú novinu. Tú zvesť mu oznamili traja muži. Od nich sa dozvedel, že hľadajú najväčšieho kráľa. Vtedy sa kráľ zlakol, že príde o svoj trón.

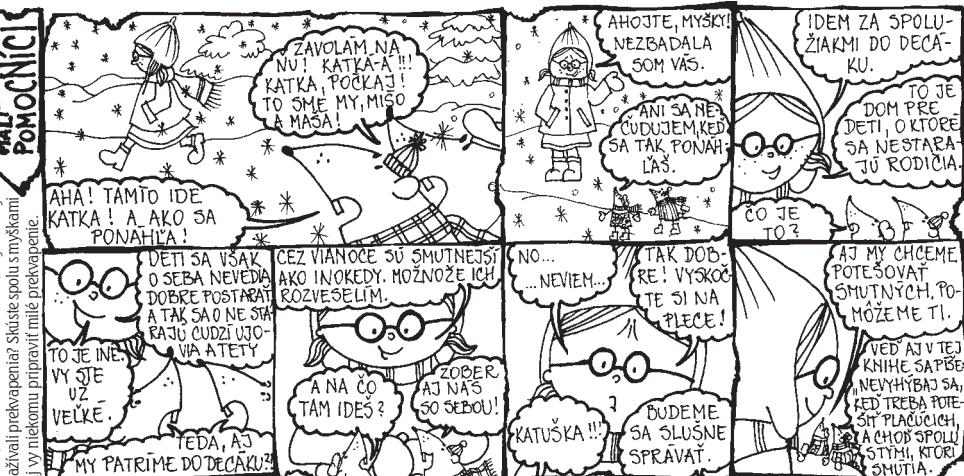
Zavolal si najmúdréjších mužov svojej krajiny, aby mu zistili, kde tohto kráľa, svojho protivníka, nájde. Keď sa dozvedel miesto, poslal tam vojakov a tí pozabíjali v tom meste všetkých malíčkých chlapcov. A keďže všetky tieto deti boli nevinnými obeťami, voláme ich aj neviniatku.

Určite tento príbeh poznáš a vieš odpovedať na nasledujúce otázky:

- ✓ Ako sa volal kráľ, ktorý sa bál o svoj trón?
- ✓ V akom meste hľadali vojaci nového kráľa?
- ✓ Ako sa volal príslušený nový kráľ?
- ✓ Zabilo vojaci aj nového kráľa?

AJ ty si dieťať Božie.

Budúcnosť je v rukách detí. Teda aj v tvojich. Že v nich nič nedržíš? Naozaj, budúcnosť nemôžeš vidieť. To, aká bude, sa ukáže neskôr. Vtedy, keď sa stane dospelým. Ale už teraz sa na to môžeš pripraviť.

„Čokolvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.“ (Mt 25, 40b)

Deti Biblie. Spoznáš ich?

Dopln mená:

Rodinné puto.

Narodil sa v Egypte. Jeho mama ho chcela zachrániť pred smrťou, a preto ho v košíku pustila dole do vody. Našla ho faraónova dcéra. Aj keď bol ako dieťa a mládenec vychovávaný vo faraónovom dome, predsa príšiel čas, keď sa vrátil späť k svojej rodine.

Už na počúvanie.

Už ako dieťa ho rodičia odviedli do chrámu, aby slúžil Bohu. Tu sa naučil počúť a počúvať Boží hlas.

Ústa na hľasanie.

Sám o sebe povedal, že je hlas volajúci na púšť, aby sme pripravili cestu Pánovi. Už ako dieťa v lone svojej matky Alžbety oznámił, že prichádza Boží Syn. A keďže bol ešte prímalý na to, aby prehovoril, oznámił to radostným poskočením.

Poslušnosť na smrť.

Bol dieťaťom pokory a poslušnosti. Narodil sa v úplnej chudobe, aj keď jeho otec bol bohácom. Napriek tomu svojho otca posúčhal až na smrť. Vždy plnil vôľu svojho otca.

AHOJTE, MYŠKY!

IDE MÝ SPOLU-
ŽIAKMI DO DECA-
KU.

NEZBÁDALA
SOM VAS.

AN! SA NE
CUDUJEM, KEĎ
SA TAK PONAH-
IA.

TO JE
DOM PRE
DETI, O KTORE
SA NESTAĽA-
JU RODICIA.

CO JE
TO?

IDE MÝ CHCIME
POTEŠOVAŤ
SMUTNÝCH, PO-
MÔŽE ME TI.

TAK DOBRE!
VÝKÔČ TE SI NA
PLECE!

VED AJ V TEJ
KNÍHE, SAP SE
NEVÝHÝBAJ, SA
KEĎ TREBA POTE-
ŠI PLACUJICH.

A CHOD SPOLU
STYMI, KTORI
SHTÚRIA.

BUDEME
SA SLUŠNÉ
SPRÁVAT.

SPRÁVNE OPÖDVEDE: Neviniatka: Herodes Velký, Betlehém, Ježiš Kristus, níle. Deti Biblie: Mojžiš, Samuel, Jan Krstiteľ, Ježiš.

Vete, že Vianoce nie sú iba o tom, aby sme my zoživali prekvapenia. Skôr sú spolu s myškami, ale aj v niečom pripravili mňa prekvapenie.

OSEMSMEROVKA

A V T A R T O P P Y U A Ž
 B D U S O K A I N A A O Ž
 D U M L A T N Í J T B I P
 O A K R I N L O S O C L O
 Š E M R R K E A K J O N A
 P Á I Z Á L K C E A O T N
 B J I N I S P B R L I E K
 L L E A Á R A V V R D D Y
 Á E U L Z K A S A E N A D
 K B Š D A I O C H O S P O A
 Š Á S M R Č T P U B R S U
 A J Z Á Á S E E K Z O B A
 P I M I E R Z Z A R O T K
 A A R R Ž I C H E D R S Ú A
 S M T N L S V F H I A T N
 A E C H E I Á A E R P A I A
 L N Z N N R A O N B R A T
 K V A A Á A B R A H Á M S
 O J E R U Z A L E M S S T

Autor krížovky:
 Vladko Komanický z Humenného.

Tajnička z čísla 24:
„Tú si nás Pán, bud stále s nám.“

Odpovede zasielajte na adresu redakcie do 31. januára 2005. Môžete vyhrať knihu „Pod twoju ochranu“.

		Prevážal	Patriaci apovi	2. časť tajničky	Planétko
Buničina					
Predstavenej kláštora					
Dom. ženské meno					
Predložka					
Stal sa lenivým					
Plátal				Súhlas Udívane	
Údel				Česká predložka Úkaz	ŠPZ Žiliny
Lyže			Džez Št. komorný orchester, skr.		
Tam		Ras			
Skratka pre ibidem		Štvrtňárok Bunka			
V mieste				Predložka 55 v Rime	Slovko úcty v Ázii
Spojka			Dom. ženské meno Kyri zem		
Označenie milimetra					
Zbožňovateľ					
Kráterové jazero				Hospodárska komisia pre Afriku, skr.	

Legenda: ABRAHÁM, ALBA, AMEN, ÁBEL, ÁRIA, BLUD, BOZK, BRAT, CENA, DANÉ, DIAKON, EDEN, EFEZ, ELÍZE-US, EZAU, FARÁR, HNEV, HROB, CHARITA, CHARIZMA, CHRÁM, INRI, IZAIÁŠ, IZAK, JERUZALEM, JOEL, KAIN, KASTA, KLAS, KRÁSA, KRST, LÁSKA, LIEK, LONO, MA-KABEJCI, MIER, MRAK, OSOL, OSUD, PAŠKÁL, PATENA, PEKOĽ, POKÁNIE, RANA, ROSA, SAMÁRIA, SÁRA, SINAJ, SMRT, SOBOTA, SPEV, STAN, TALMUD, TIARA, TREST, ZBORISTA, ZROD.

Tajničku osemsemrovy tvorí 31 nevyškrtnutých písmen.

Author: Marek Pataky. Riešenie z čísla 24: „**Zlaté uzdy nerobia koňa lepším**“.

SPOLOK SVÄTÉHO CYRILA A METODA

Naši jubilanti

V januári 2005 si okrúhle životné jubileum pripomínajú títo naši členovia:

Mária Biroščáková z Levoče, Žofia Bukatová zo Sečoviec, Ján Džündo z Malcová, Štefan Godžák z Hažína nad Cirochou, Margita Gyorgyová z Košíc-Krásné, Mária Kolesárová zo Spišskej Novej Vsi, Alžbeta Strešovská z Bunkovce, Anna Šomská z Košíc-Terasy, Magdaléna Anderková z Okružnej, MUDr. Miroslav Babjak z Humenného-Dubníka, Anna Brindzová z Mlynárovce, Mária Čičváková z Humenného, Milan Demko z Podzlišovce, Mária Jurková z Nového Ruskova, Helena Migaľová z Dlhého Klčova, MVDr. Dušan Podhájecký z Svidníka, MUDr. Ján Slobodník z Levoča, Mária Tomčeková z Poše, Štefan Zubala z Kuzmíc, Ján Andrejko z Krasnovce, Helena Horváthová zo Sečoviec, Margita Matviiová z Milpoša, Jozef Pelečák z Okružnej, Andrej Petričko zo Sečovskej Polianky, Helena Romanová z Vislavy, Jozef Bartko zo Šamudovce.

Pokračovanie nabudúce. Všetkým jubilantom vyprosujeme hojnosť Božích milostí.

Na mnoho rokov, šťastných rokov!

Ustríca a perla

Ustríca si všimla uvoľnenú perlu, ktorá zapadla do trhliny v útese na dne oceána. Rozhodla sa teda, že perlu odťať a dostane a položí ju vedľa seba na ľst, a po veľkánskom usíli sa jej to nakoniec aj podarilo. Vedela však, že ludia hľadajú perly, a tak uvažovala: „Táto perla ich priláka, vezmú ju teda so sebou a mňa nechajú tu.“ Náhod sa objavil skutočny lavec perál, jeho oči boli navyknuté hľadať ustrie a nie perly, voľne ležiace na listoch. Vzal teda ustricu, ktorá v sebe žiadnu perlu nemala, a skutočnú perlu nechal opäť zapadnúť späť do trhliny v útese. Vieme presne, kde máme hľadať? To je ten dôvod, prečo Boha stále nenachádzame. –an-

ROZHĽAS

Rádio Vatikán: FM 93,3 MHz, MW 1530-AB kHz, SW 4005 kHz, Intelsat 325,5 East (Atlantik); 05:25-05:40; 19:45-20:00 - slovensky: 05:10-05:25; 19:30-19:45 - česky

Rádio LUMEN - 16.00 - Po - Staré, ale dobré; Ut - Folkpráda; St - Oldieparáda; Št - Gospelparáda; Pi - Top 15; So - Piesne na želanie; Ne - Piesne na želanie. **18.00 - Po-Ne** - Svätá omša - Emauzy. **19.00 - So** - Ruženec pre Slovensko. **20.30 - Po** - Študentské Šapítio; Ut - Duchovný obzor; St - Lupa; Št - História a my; Pi - UV hovor. **20.30 - So** - Oducha k duchu

Krátke správy: denne o 0:00, 6:00 (avíza), 7:00, 8:00; v pracovné dni aj o 9:00, 10:00, 11:00, 13:00, 15:00 hod.

Ranné chvály: 5:45 h.; **Anjel Pána**: 12:00 h.

Čo vy na to: v pondelok až sobotu o 14:00 h.

Program je prípravovaný v spolupráci s jednotlivými redakciami.

Sobota 1. 1. - Obrezanie podľa tela nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krísta. Pamätička nášho otca svätého Bazila Veľkého, arcibiskupa kapadóckej Čezárej. Prikázaný sviatok. Liturgia sv. Bazila Veľkého. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti z Obrezania a o Bazilovi. Myrovanie. Kol 2, 8-12, zač. 254; Lk 2, 20-21; 40-52, zač. 6. Hebr 7, 26-28; 8, 1-2, zač. 318; Lk 6, 17-23, zač. 24.

Nedela 2. 1. - Nedela pred Bohozaviením. Tridsiata prvá nedela po Pádfdesiatnici.

Predpredzdenstvo Bohozavienia. Nás svätý otec Silvester, rímsky pápež. Radový hlas je šiesty, evanjelium na utierne je deviate. Predobrazujúce antifóny. Tropár z šiesteho hlasu a z predpredzdenstva. Sláva: kondák hlasu a 1 teraz: kondák z predpredzdenstva. Prokimen, aleluja a pričasťan z nedele. 2 Tim 4, 5-8, zač. 298; Mk 1, 1-8, zač. 1.

Pondelok 3. 1. - Svätý prorok Malachias. Svätý mučeník Gordios. Predobrazujúce antifóny. Tropár a kondák z predpredzdenstva. Prokimen, aleluja a pričasťan z pondelka. Jak 2, 14-26, zač. 53; Mk 10, 46-52, zač. 48.

Utorok 4. 1. - Zbor svätých sedemdesiatich apoštолов. Nás prepodobný otec Teofikist, igumen zo sicílskeho Kukuma. Predobrazujúce antifóny. Tropár a kondák z predpredzdenstva. Prokimen, aleluja a pričasťan z utorka. Jak 3, 1-10, zač. 54; Mk 11, 11-23, zač. 50.

Streda 5. 1. - Predečer Bohozavienia. Prísny pôst. **Svätí mučeníci Teopekt a Teónas.** **Prepodobná Synkletika.** Kráľovské hodinky - ráno. Liturgické rúcho pôstnej farby. I. Iz 35, 1-10; Sk 13, 25-33a; Mt 3, 1-11, zač. 5. III. Iz 1, 16-20; Sk 19, 1-8; Mk 1, 1-8, zač. 1. VI. Iz 12, 3-6; Rim 6, 3b-11; Mk 1, 9-15, zač. 2. IX. Iz 49, 8-15; Tit 3, 4-7; Mt 3, 13-17, zač. 6.

Liturgia sv. Bazila Veľkého s večierňou. Svetlé liturgické rúcho. 1. Gn 1, 1-13; 2. Ex 14, 15-19; 3. Ex 15, 22-27; 4. Joz 3, 7-15; 5. 2 Kráľ 2, 2-14; 6. 2 Kráľ 5, 9-14; 7. Iz 1, 16-20; 8. Gn 32, 1-13; 9. Ex 2, 5-10; 10. Sdc 6, 36-40; 11. 1 Kráľ 18, 30-39; 12. 2 Kráľ 2, 19-22; 13. Iz 49, 8-15. Jordánske svätenie vody. Iz 35, 1-10; Iz 55, 1-13; Iz 12, 3-6; 1 Kor 10, 1-4; Mk 1, 9-11, zač. 2. Veľké povečierie, utiereň.

Štvrtok 6. 1. - Sväté Bohozavienie nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krísta. Prikázaný sviatok. Menlivé časti z Bohozavienia. Jordánske svätenie vody. Myrovanie. Tit 2, 11-14; 3, 4-7, zač. 302; Mt 3, 13-17, zač. 6.

Piatok 7. 1. - Zhradenie k svätému a slávnemu Pánonmu prorokovi, predchdochovi a krstiteľovi Jánovi. Predobrazujúce antifóny. Vchod: ... Ján sa pokrstil v Jordáne... Tropár zo sviatku a o Predchdochovi. Sláva: kondák o Predchdochovi, I teraz: zo sviatku. Svätý Bože. Prokimen, aleluja o Predchdochovi. Pričasťan sviatku a o Predchdochovi. Sk 19, 1-8, zač. 42; Jn 1, 29-34, zač. 3.

Sobota 8. 1. - Sobota po Bohozaviení. Nás prepodobný otec Juraj Chozebita. **Prepodobný Emilián Vyznávač.** **Naša prepodobná matka Dominika.** Do 14. 1. sú menlivé časti takto: Predobrazujúce antifóny. Vchod: ... Ján sa pokrstil v Jordáne... Ostatné menlivé časti z Bohozavienia okrem „Ktorí ste v Krista...“. Ef

6, 10-17, zač. 233; Mt 4, 1-11, zač. 7.

Nedela 9. 1. - Nedela po Bohozaviení. Tridsiata druhá nedela po Pádfdesiatnici - o Zachejovi. Svätý mučeník Polyeukt. Radový hlas je siedmy, evanjelium na utierne je desiate. Predobrazujúce antifóny. Vchod: ... Ján sa pokrstil v Jordáne... Menlivé časti zo siedmeho hlasu a z nedele po Bohozaviení. Zvelebuj a IX. írmos z Bohozavienia. Ef 4, 7-13, zač. 59; Mt 4, 12-17, zač. 8. 1 Tim 4, 9-15, zač. 224; Lk 1, 1-10, zač. 94.

Pondelok 10. 1. - Nás prepodobný Gregor, byzantský biskup. 1 Pt 2, 21-25; 3, 1-9, zač. 59; zač. Mk 12, 13-17, zač. 54.

Utorok 11. 1. - Nás prepodobný otec Teodóz, voda mňuchov spoločného života. Predobrazujúce antifóny. Vchod: ... Ján sa pokrstil... Tropár z Bohozavienia a Teodózovi. Kondák o Teodózovi, 1 teraz: kondák z Bohozavienia. Prokimen, aleluja a pričasťan z Bohozavienia a Teodózovi. 1 Pt 3, 10-22, zač. 60; Mk 12, 18-27, zač. 55; 2 Kor 4, 6-15, zač. 176; Mt 11, 27-30, zač. 43.

Streda 12. 1. - Svätá mučenica Tatiana. 1 Pt 4, 1-11, zač. 61; Mk 12, 28-37, zač. 56.

Štvrtok 13. 1. - Svätí mučeníci Hermýl a Stratónik. 1 Pt 4, 12-19; 5, 1-5, zač. 62; Mk 12, 38-44, zač. 57.

Piatok 14. 1. - V tento deň sa zakončuje sviatok svätých Bohozavienia. Naši prepodobní otcovia, ktorí boli zavraždeni na vrchu Sinaj a na púštii Raifta. 2 Pt 1, 1-10, zač. 64; Mk 13, 1-8, zač. 58.

Sobota 15. 1. - Naši prepodobní otcovia Pavol Těbský a Ján Chátrčník. Každodenné antifóny. Menlivé časti zo soboty. 2 Tim 2, 11-19, zač. 293; Lk 18, 2-8, zač. 88.

Nedela 16. 1. - Tridsiata tretia nedela po Pádfdesiatnici - o mytníkovi a farizejovi. Poklona úctyhodným fratičiam svätého a všechného apoštola Petra. Radový hlas je ôsmy, ev. na utierne je jedenáste. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti zo soboty. 2 Tim 2, 11-19, zač. 293; Lk 18, 2-8, zač. 88.

Pondelok 17. 1. - Nás prepodobný a bohonositelský otec Anton Veľký. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti prepodobnému Antonovi. 2 Pt 1, 20-21; 2, 1-9, zač. 66; Mk 13, 9-13, zač. 59. Hebr 13, 17-21, zač. 335; Lk 6, 17-23, zač. 24.

Utorok 18. 1. - Naši otcovia - svätý Atanáz a svätý Cyril, alexandrijský arcibiskupi. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti arcibiskupom Atanázovi a Cyrilovi. 2 Pt 2, 9-22, zač. 67; Mk 13, 14-23, zač. 60. Hebr 13, 7-16, zač. 334; Mt 5, 14-19, zač. 11.

Streda 19. 1. - Nás prepodobný otec Makarios Egyptský. Každodenné antifóny. Menlivé časti zo stredy. 2 Pt 3, 1-18, zač. 68; Mk 13, 24-31, zač. 61.

Štvrtok 20. 1. - Nás prepodobný a bohonositelný otec Eutymius Veľký. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti prepodobnému Eutymiovi. 1 Jn 1, 3-10; 2, 1-6 zač. 69, Mk 13, 31-37; 14, 1-2, zač. 62. Hebr 13, 17-21, zač. 335; Lk 6,

17-23, zač. 24.

Piatok 21. 1. - Nás prepodobný otec Maxim Vyznávač. Každodenné antifóny. Menlivé časti z piatka. Voľnica. 1 Jn 2, 7-17, zač. 70; Mk 14, 3-9, zač. 63.

Sobota 22. 1. - Svätý apoštol Timotej. Svätý prepodobný mučeník Anastáz Perzský. Každodenné antifóny. Menlivé časti zo soboty. 2 Tim 3, 1-9, zač. 295; Lk 20, 45-47; 21, 1-4, zač. 103.

Nedela 23. 1. - Tridsiata štvrtá nedela po Pádfdesiatnici - o márnootrnom synovi. Svätý hieromučeník Klement, ankyrský biskup. Svätý mučeník Agatangel. Radový hlas je prvý, ev. na utierne je prvý. Predobrazujúce antifóny. Tropár z 1. hlasu. Sláva: kondák triody, 1 teraz: podľa predpisu. Prokimen, aleluja a pričasťan z hlasu. 1 Kor 6, 12-20, zač. 135; Lk 15, 11-32, zač. 79.

Pondelok 24. 1. - Naša prepodobná matka Xénia Rímska. Každodenné antifóny. Menlivé časti z pondelka. 1 Jn 2, 18-29; 3, 1-10, zač. 71; Mk 11, 1-11, zač. 49.

Utorok 25. 1. - Nás otec svätý Gregor Teológ, konštantinopolský arcibiskup. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti o sv. Gregorovi. 1 In 3, 11-20, zač. 72; Mk 14, 10-42, zač. 64. 1 Kor 12, 7-11, zač. 151; Jn 10, 9-16, zač. 36.

Štvrtok 26. 1. - Nás prepodobný otex Xenofont, jeho manželka Mária a synovia. Každodenné antifóny. Menlivé časti zo stredy. 1 Jn 3, 21-24; 4, 1-6, zač. 73; Mk 14, 43-72; 15, 1, zač. 65.

Štvrtok 27. 1. - Prenesenie úctyhodných pozostatkov nášho otca svätého Jána Zlatoustého. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti o sv. Jánoch Zlatoustom. 1 Jn 4, 20-24; 5, 1-21, zač. 74; Mk 15, 1-15, zač. 66. Hebr 7, 26-28; 8, 1-2, zač. 318; Jn 10, 9-16, zač. 36.

Piatok 28. 1. - Nás prepodobný otec Efrém Sýrsky. Každodenné antifóny. Menlivé časti z piatka. 2 Jn 1, 1-13, zač. 75; Mk 15, 22-25; 33-41, zač. 68.

Sobota 29. 1. - Mäsopôstna sobota - 1. diaľná. Prenesenie pozostatkov svätého hieromučeníka Ignáca Bohonosítela. Tmavé liturgické rúcho. Každodenné antifóny. Menlivé časti zo služby za zosnulých. Panychida. 1 Kor 10, 23-28, zač. 146; Lk 21, 8-9; 25-27; 33-36, zač. 105. 1 Sol 4, 13-17, zač. 270; Jn 5, 24-30, zač. 16.

Sobota 30. 1. - Tridsiata piata nedela po Pádfdesiatnici - mäsopôstna - o Kristovom súde. Traja svätí svätiteľia, veľkí velkňazi Bazil Veľký, Gregor Teológ a Ján Zlatoustý. Radový hlas je druhý, ev. na utierne je druhé. Predobrazujúce antifóny. Tropár z 2. hlasu a Trop svätiteľom. Kondák triody Sláva: kondák o troch svätiteľoch. 1 teraz: podľa predpisu. Prokimen, aleluja a pričasťan Trom svätiteľom. 1 Kor 8, 8-13; 9, 1-2, zač. 140; Mt 25, 31-46, zač. 106. Hebr 13, 7-17, zač. 334; Mt 5, 14-19, zač. 11.

Pondelok 31. 1. - Svätí divotvorcovia a nezistienci Kýros a Ján. Každodenné antifóny. Menlivé časti z pondelka. 3 Jn 1, 1-15, zač. 76; Lk 19, 29-40; 22, 7-39, zač. 96.

Vojtech Boháč

XIII. ročník Medzinárodného festivalu duchovných piesní byzantského obradu v Prešove a Košiciach

Gréckokatolícke biskupstvo v Prešove zorganizovalo v dňoch 19. až 21. novembra 2004 XIII. ročník Medzinárodného festivalu duchovných piesní byzantského obradu, ktorý sa uskutočnil v Prešove a v Košiciach pod záštitou ministra kultúry SR Rudolfa Chmela. Spoluorganizátormi boli Košický apoštolský exarchát v Košiciach, Spolok sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach, Gréckokatolícka bohoslovecká fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, Košický samosprávny kraj a Prešovský samosprávny kraj.

V piatok sa festival začal koncertom v Katedrále sv. Jána Krstiteľa, na

ktorom vystúpili štyri zahraničné zborové: Pevecké združenie Slezan z Českého Těšína, Chlapčenský zbor hudobnej školy zborového spevu z Mukačeva, Komorný zbor Cantus z Užhorodu a Reprezentatívny mužský zbor Združenia Ukrajincov Poľska Žuravli. V preplňenej katedrále, v ktorej sú uložené reliktové blázenných hieromučeníkov Pavla a Vašiša, ich duchovné spevy vyzneli imponantne. V sobotu dopoludnia sa v Košiciach uskutočnil seminár pre zbormajstrov gréckokatolíckych a pravoslávnych zborov a o 17. hodine začal koncert v Dome umenia, na ktorom sa k štyrom zahraničným zborom svojím vystúpením pridali aj tri domáce zborové: Katedrálny zbor sv. Cyrila a Metoda z Košíc, pravoslávny Katedrálny zbor sv. Križia A. Nevskejho z Prešova a Mužský zbor bohoslovcov sv. Romana Sládkopreca z Prešova. Dom umenia bol preplený obdivovateľmi byzantského duchovného spevu. Na festivale sa zúčastnili prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ, a protosynkel Košického apoštolského exarchátu Vladimír Tomko a významná hostia, predovšetkým generálna konzulka Ukrajiny v SR Inna Ohnivec, generálny konzul Českej republiky v Košiciach Vlťeslav Pivoňka, predsedu Prešovského samosprávneho kraja Peter Chudík, rektor Prešovskej univerzity František Mihiňa a ďalší vzácní hostia. Na konci oboch koncertov sa učinkujúcim, organizátorom a obecenstvu podakoval otec biskup Ján Babjak. Menovite podakoval dlhoročným organizátorom tohto festivalu Antonovi Minčíkovi, Leontinovi Dohovičovi a Helene Dohovičovej. V nedeľu sa zahraničné zborové predstavili na svätých liturgiách. CANTUS doprevádzal svätú liturgiu v gréckokatolíckej katedrále v Prešove, chlapčenský zbor z Mukačeva a zbor SLEZAN spievali pri svätej liturgii v Katedrále Narodenia Presvätej Bohorodičky v Košiciach.

V tú istú nedeľu sa chlapčenský zbor z Mukačeva predstavil koncertom v akusticky exce-

lentnom Chráme sv. Petra a Pavla vo farnosti Košice-Terasa. Vyše 40 chlapcov vo veku od 7 rokov svojím vystúpením znovu rozozvukalo citlivé miesta v srdci posluchačov. Zbor interpretoval skladby ukrajinských klasíkov A. Vedela, D. Bortňanského a ďalších. Na záver košického podujatia i celého trojdňového turné podakoval a dirigentovi zboru Volodymyrovi Volontryovi šťastný návrat domov zaželal mestný farár o. Jozef Miňo.

Vďaka Bohu za krásny dar ľudského hlasu, ktorý sa v prípade zboristov stal nástrojom na spátnú oslavu Boha - Stvoriteľa. Vďaka organizátorom XIII. ročníka festivalu za jedinečné podujatie, bez ktorého by nás duchovný svet bol o čosi chudobnejší.

Lubomír Petrik

Michal Hospodár

Snímky: Mária Žarnayová

